

Arrest

nr. 234 964 van 8 april 2020
in de zaak RvV X / VIII

In zake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat K. VERHAEGEN
Rotterdamstraat 53
2060 ANTWERPEN

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE VIIIste KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X en X, die beiden verklaren van Somalische nationaliteit te zijn, op 12 december 2019 hebben ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 28 november 2019.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 24 februari 2020, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 11 maart 2020.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken C. VERHAERT.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partijen en hun advocaat J. SCHELLEMANS *loco* advocaat K. VERHAEGEN, en van attaché H. NUYTS, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

Verzoekers, die verklaren van Somalische nationaliteit te zijn, verzochten op 13 mei 2019 om internationale bescherming. Op 28 november 2019 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) ten aanzien van elk van verzoekers de beslissing waarbij een volgend verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk wordt verklaard (internationale bescherming in een andere EU-lidstaat). Dit zijn de thans bestreden beslissingen en luiden als volgt:

Ten aanzien van D. A. A., eerste verzoeker:

“(…)

A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen hebt u de Somalische nationaliteit en bent u afkomstig uit Afgoye in de provincie Lower Shabelle. U behoort tot de clan Murursade (< Hawiye). Eind 2016 vertrok u uit Somalië en reisde u per vliegtuig naar Turkije. U bleef daar tot eind 2017 waarna u verder reisde naar Griekenland. U verbleef gedurende een half jaar op het eiland Chios en daarna gedurende een jaar in Athene, waar u trouwde met O. J. M. (CGVS X). Uit uw administratief dossier blijkt dat u internationale bescherming hebt gekregen in Griekenland, hetgeen u ontkent. Op 8 mei 2019 reisde u per vliegtuig naar België, waar u op 13 mei 2019 een verzoek tot internationale bescherming indiende samen met uw echtgenote.

Ter staving van uw verzoek legt u een huwelijksakte voor, alsook een kopie van de Belgische identiteitskaart van uw oom.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen.

Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle elementen in uw administratief dossier wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard.

Uit de informatie bijgevoegd aan uw administratief dossier, blijkt dat u internationale bescherming hebt verkregen in Griekenland.

Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 voorziet in de mogelijkheid om het verzoek om internationale bescherming van een verzoeker die reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, niet-ontvankelijk te verklaren.

U verkeert niettemin in de mogelijkheid om elementen aan te brengen waaruit kan blijken dat de bescherming die u in deze lidstaat werd verleend, niet actueel of ontoereikend zou zijn.

In dit geval hebt u geen elementen vermeld waaruit kan blijken dat u Griekenland hebt verlaten wegens een gegronde vrees of een reëel risico op het lijden van ernstige schade. In het kader van uw verzoek om internationale bescherming doet u uw levensomstandigheden in Griekenland gelden. In het bijzonder vermeldt u de slechte omstandigheden in het kamp op Chios, de beperkte medische zorg voor uw ziekte waardoor u veel jeuk had, een incident waarbij uw tent in brand werd gestoken door dronken mensen, alsook aanvallen op vluchtelingen door de inwoners van het eiland (CGVS, p. 7-8 en 11). Verder vermeldt u dat u in Athene ook niet werd geholpen met uw jeuk en dat u daar geen werk of eigen huis had (CGVS, p. 9-10).

In dit opzicht geniet u als persoon die internationale bescherming geniet, binnen de Europese Unie een specifieke bescherming tegen refoulement. Overeenkomstig het recht van de Unie zijn er aan uw status diverse rechten en voordelen op gebied van werkgelegenheid, sociale bescherming, gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting en integratie verbonden.

Deze vaststelling wordt niet ondermijnd door het feit dat er zich verschillen kunnen voordoen in de algemene economische toestand tussen de lidstaten van de Europese Unie. Niet alle onderdanen van de Europese Unie hebben een gelijkwaardige toegang tot huisvesting, tewerkstelling en andere sociale infrastructuur. Dit geldt ook voor personen die internationale bescherming binnen de Europese Unie genieten. De vaststelling dat er tussen de lidstaten van de Europese Unie verschillen bestaan met betrekking tot de omvang van de toekenning van rechten aan personen die internationale bescherming genieten, en de mate waarin zij deze rechten kunnen doen gelden, is, wat u betreft, geen vervolging in de zin van artikel 48/3 van de wet van 15 december 1980, noch een reëel risico op het lijden van ernstige schade in de zin van artikel 48/4 van dezelfde wet. U hebt een beschermingsstatus in Griekenland verkregen. Deze lidstaat van de EU is als zodanig gebonden door het recht van de

Europese Unie, dat voorziet in minimumnormen op gebied van rechten en voordelen die voortvloeien uit uw status van persoon die internationale bescherming geniet en waarvan u gebruik kunt maken.

Bovendien volgt uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat hoewel de algemene situatie en levensomstandigheden van verzoekers om internationale bescherming in een lidstaat van de EU kunnen wijzen op een aantal tekortkomingen, de drempel van artikel 3 EVRM niet overschreden wordt voor zover er geen sprake is van een systematisch onvermogen om steun en structuren te bieden aan verzoekers om internationale bescherming (EHRM, Mohammed Hussein en anderen / Nederland en Italië, 27725/10, 2 april 2013). Deze redenering die van toepassing is op verzoekers om internationale bescherming, moet tevens worden gevolgd wanneer het gaat om personen die reeds een internationale beschermingsstatus genieten.

In casu dient opgemerkt dat u niet de waarheid vertelt over uw verblijfssituatie in Griekenland. U ontkent immers dat u er internationale bescherming hebt gekregen (CGVS, p. 6). Betreffende de door u aangehaalde levensomstandigheden op het eiland Chios dient opgemerkt dat u na ongeveer zes maanden bent vertrokken naar Athene waar u een uitkering kreeg van de Griekse autoriteiten. U vond er onderdak bij een landgenoot. Na enkele maanden verliet u de woning vrijwillig omdat u een smokkelaar had gevonden die u onderbracht in een van zijn woningen. Uit uw verklaringen blijkt dat u niets hebt ondernomen om uw levensomstandigheden in Athene te verbeteren. Zo hebt u geen woning of werk gezocht en deed u ook geen poging om medische hulp te krijgen (CGVS, p. 9 t/m 11).

Gelet op de voorgaande vaststellingen, dient er te worden vastgesteld dat uw basisrechten als persoon die internationale bescherming geniet, gegarandeerd zijn in Griekenland en dat uw levensomstandigheden er niet kunnen worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

Overeenkomstig artikel 24 van de Kwalificatierichtlijn (Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herziening)), dat de modaliteiten van de verblijfsvergunningen die verband houden met een internationale beschermingsstatus regelt, zijn de verblijfsvergunningen in wezen beperkt in de tijd en hernieuwbaar. Dit is echter in beginsel niet het geval voor de toegekende internationale beschermingsstatus die ten volle blijft gelden zolang het nodig is, de persoon die de status geniet, te beschermen. Deze status kan slechts ophouden, worden herroepen of ingetrokken in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden. Deze status kan ook maar worden beëindigd in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden, net zoals de hernieuwing ervan slechts kan worden geweigerd in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden (vgl. artikel 11, 14, 16 en 19 van de Kwalificatierichtlijn).

Gelet op wat voorafgaat, is het CGVS van mening dat na onderzoek van de elementen in uw administratief dossier met recht kan worden aangenomen dat, zelfs als zou het verblijfsdocument dat u werd uitgereikt op basis van de internationale beschermingsstatus die u werd verleend niet meer geldig zijn, niets erop wijst dat uw status van persoon die internationale bescherming geniet, niet meer geldig is.

Aangezien de geldigheid van uw status van persoon die internationale bescherming geniet, niet in vraag wordt gesteld, wijst niets er daarenboven op dat u niet zou kunnen terugkeren naar Griekenland, of dat, mocht dit het geval zijn, uw verblijfsvergunning die verband houdt met uw status van persoon die internationale bescherming geniet niet eenvoudig zou kunnen worden hernieuwd mits het zetten van een aantal stappen (naar analogie, RvV 30 maart 2017, nr. X).

De door u voorgelegde huwelijksakte en de Belgische identiteitskaart van uw oom kunnen aan bovenstaande niets wijzigen. Deze documenten hebben immers geen betrekking op uw vrees bij terugkeer naar Griekenland.

Tot slot dient toegevoegd dat het verzoek om internationale bescherming van uw echtgenote eveneens niet ontvankelijk werd verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

*Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Somalië.
(...)”*

Ten aanzien van O. J. M., tweede verzoekster:

“(…)”

A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen hebt u de Somalische nationaliteit. U bent op 15 mei 1996 geboren in Jeddah, Saudi-Arabië waar u heel uw leven hebt gewoond tot u in 2018 terugkeerde naar Somalië voor ongeveer een maand (periode maart-april). U woonde toen in Jilib in Middle-Juba. U behoort tot de clan Sheikhal, Looboge

Op 10 mei 2018 reisde u per vliegtuig vanuit Somalië naar Turkije, waar u zo'n tien dagen verbleef. U reisde daarna door naar Griekenland waar u op 20 mei 2018 aankwam op het eiland Chios. U bleef ongeveer 6 maanden op Chios, waarna u verder reisde naar Athene. Daar bleef u nog ongeveer 5 maanden en u trouwde er met D. A. A. (CGVS X). Uit uw administratief dossier blijkt dat u internationale bescherming hebt gekregen in Griekenland, hetgeen u ontkent.

U reisde daarna weer verder naar België, waar u op 13 mei 2019 een verzoek tot internationale bescherming indiende.

Ter staving van uw verzoek legt u een huwelijksakte en geboorteakte neer, alsook een medisch attest van uw besnijdenis en een boekje van Kind & Gezin met betrekking tot uw zwangerschap.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen.

Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle elementen in uw administratief dossier wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard.

Uit uw verklaringen en de documenten in uw administratief dossier, blijkt dat u internationale bescherming hebt verkregen in Griekenland.

Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 voorziet in de mogelijkheid om het verzoek om internationale bescherming van een verzoeker die reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, niet-ontvankelijk te verklaren.

U verkeert niettemin in de mogelijkheid om elementen aan te brengen waaruit kan blijken dat de bescherming die u in deze lidstaat werd verleend, niet actueel of ontoereikend zou zijn.

In dit geval hebt u geen elementen vermeld waaruit kan blijken dat u Griekenland hebt verlaten wegens een gegronde vrees of een reëel risico op het lijden van ernstige schade. In het kader van uw verzoek om internationale bescherming doet u uw levensomstandigheden in Griekenland gelden. In het bijzonder vermeldt u de slechte omstandigheden in het kamp op Chios, de beperkte medische zorgen voor uw allergische reactie en het uitblijven van uw menstruatie, de slechte hygiëne (CGVS, p. 6) en de onveiligheid in het kamp – er waren bijvoorbeeld mannen die tenten van vrouwen probeerden binnen te komen (CGVS, p. 7). Verder vermeldt u dat u in Athene ook geen medische zorg kreeg voor uw

zwangerschapskwalen, dat u bekeken werd op straat en bepaalde winkels niet binnen mocht, alsook dat u daar geen werk of eigen huis had (CGVS, p. 8-10).

In dit opzicht geniet u als persoon die internationale bescherming geniet, binnen de Europese Unie een specifieke bescherming tegen refoulement. Overeenkomstig het recht van de Unie zijn er aan uw status diverse rechten en voordelen op gebied van werkgelegenheid, sociale bescherming, gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting en integratie verbonden.

Deze vaststelling wordt niet ondermijnd door het feit dat er zich verschillen kunnen voordoen in de algemene economische toestand tussen de lidstaten van de Europese Unie. Niet alle onderdanen van de Europese Unie hebben een gelijkwaardige toegang tot huisvesting, tewerkstelling en andere sociale infrastructuur. Dit geldt ook voor personen die internationale bescherming binnen de Europese Unie genieten. De vaststelling dat er tussen de lidstaten van de Europese Unie verschillen bestaan met betrekking tot de omvang van de toekenning van rechten aan personen die internationale bescherming genieten, en de mate waarin zij deze rechten kunnen doen gelden, is, wat u betreft, geen vervolging in de zin van artikel 48/3 van de wet van 15 december 1980, noch een reëel risico op het lijden van ernstige schade in de zin van artikel 48/4 van dezelfde wet. U hebt een beschermingsstatus in Griekenland verkregen. Deze lidstaat van de EU is als zodanig gebonden door het recht van de Europese Unie, dat voorziet in minimumnormen op gebied van rechten en voordelen die voortvloeien uit uw status van persoon die internationale bescherming geniet en waarvan u gebruik kunt maken.

Bovendien volgt uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat hoewel de algemene situatie en levensomstandigheden van verzoekers om internationale bescherming in een lidstaat van de EU kunnen wijzen op een aantal tekortkomingen, de drempel van artikel 3 EVRM niet overschreden wordt voor zover er geen sprake is van een systematisch onvermogen om steun en structuren te bieden aan verzoekers om internationale bescherming (EHRM, Mohammed Hussein en anderen / Nederland en Italië, 27725/10, 2 april 2013). Deze redenering die van toepassing is op verzoekers om internationale bescherming, moet tevens worden gevolgd wanneer het gaat om personen die reeds een internationale beschermingsstatus genieten.

In casu dient opgemerkt dat u niet de waarheid vertelt over uw verblijfssituatie in Griekenland. U ontkent immers dat u er internationale bescherming hebt gekregen (CGVS, p. 6). Uit uw dossier blijkt dat u wel degelijk een verzoek om internationale bescherming indiende en een statuut heeft gekregen in Griekenland. Wat betreft de problemen op het eiland Chios dient opgemerkt dat u na ongeveer zes maanden verder kon reizen naar Athene (CGVS, p. 7). Ook heeft u het zelf nooit meegemaakt dat een man uw tent probeerde binnen te komen, maar heeft u het gezien bij andere vrouwen (CGVS, p. 7). In Athene zocht u een smokkelaar en u verbleef in zijn woning. U kreeg een uitkering van de Griekse overheid. Uit uw verklaringen blijkt dat u niets hebt ondernomen om uw levensomstandigheden in Athene te verbeteren. Zo hebt u er geen werk of woning gezocht en informeerde u niet naar organisaties die vluchtelingen helpen. U deed ook geen poging om een dokter te zoeken voor uw zwangerschapskwalen (CGVS, p. 7 t/m 10). Dat u bekeken werd op straat en bepaalde winkels niet binnen mocht is onvoldoende ernstig om gelijkgesteld te kunnen worden met een vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie. Evenmin volstaat dit om te besluiten tot het bestaan van een reëel risico op het lijden van ernstige schade (CGVS, p. 9-10). Tot slot werd u enkele malen gevraagd of er nog andere redenen zijn waarom u niet kan terugkeren naar Griekenland, maar u antwoordt slechts dat u niet wil terugkeren en dat Griekenland gewoon op uw route lag (CGVS, p. 9-10).

Gelet op de voorgaande vaststellingen, dient er te worden vastgesteld dat uw basisrechten als persoon die internationale bescherming geniet, gegarandeerd zijn in Griekenland en dat uw levensomstandigheden er niet kunnen worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

Overeenkomstig artikel 24 van de Kwalificatierichtlijn (Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herziening)), dat de modaliteiten van de verblijfsvergunningen die verband houden met een internationale beschermingsstatus regelt, zijn de verblijfsvergunningen in wezen beperkt in de tijd en hernieuwbaar. Dit is echter in beginsel niet het geval voor de toegekende internationale beschermingsstatus die ten volle blijft gelden zolang het nodig is, de persoon die de

status geniet, te beschermen. Deze status kan slechts ophouden, worden herroepen of ingetrokken in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden. Deze status kan ook maar worden beëindigd in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden, net zoals de hernieuwing ervan slechts kan worden geweigerd in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden (vgl. artikel 11, 14, 16 en 19 van de Kwalificatierichtlijn).

Gelet op wat voorafgaat, is het CGVS van mening dat na onderzoek van de elementen in uw administratief dossier met recht kan worden aangenomen dat, zelfs als zou het verblijfsdocument dat u werd uitgereikt op basis van de internationale beschermingsstatus die u werd verleend niet meer geldig zijn, niets erop wijst dat uw status van persoon die internationale bescherming geniet, niet meer geldig is.

Aangezien de geldigheid van uw status van persoon die internationale bescherming geniet, niet in vraag wordt gesteld, wijst niets er daarenboven op dat u niet zou kunnen terugkeren naar Griekenland of dat, mocht dit het geval zijn, uw verblijfsvergunning die verband houdt met uw status van persoon die internationale bescherming geniet niet eenvoudig zou kunnen worden hernieuwd mits het zetten van een aantal stappen (naar analogie, RvV 30 maart 2017, nr. X).

De door u voorgelegde documenten kunnen aan bovenstaande niets wijzigen. Deze hebben immers geen betrekking op uw vrees bij terugkeer naar Griekenland.

Tot slot dient toegevoegd dat het verzoek om internationale bescherming van uw echtgenoot eveneens niet ontvankelijk werd verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

*Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Somalië.
(...)"*

2. Over de gegrondheid van het beroep

2.1. Verzoekers voeren in hun verzoekschrift een enig middel aan dat zij uiteenzetten als volgt:

"schending van artikel 1 van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen (hierna 'Vluchtelingenconventie'), artikel 48/6 en 57/6 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna 'Vreemdelingenwet'), artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna 'EVRM'), artikel 33 van Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna 'Procedurerichtlijn'), schending van artikel 14 van het KB van 11 juli 2003, en schending van de motiveringsplicht vervat in artikel 62 van de Vreemdelingenwet en de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen en als beginsel van behoorlijk bestuur, evenals het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel als beginselen van behoorlijk bestuur

Verzoekers dienden een verzoek tot internationale bescherming in België in op 13 mei 2019. Verwerende partij verklaart dit verzoek niet-ontvankelijk omdat zij meent dat verzoekers over toereikende bescherming beschikken in Griekenland. Artikel 57/6, §3, 3° van de Vreemdelingenwet bepaalt:

"§ 3. De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kan een verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaren wanneer :

[...]

3° de verzoeker reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie; "

Dit artikel vormt de omzetting van artikel 33, §2, a van de Procedurerichtlijn, dat stelt:

"2. De lidstaten kunnen een verzoek om internationale bescherming alleen als nietontvankelijk beschouwen wanneer:

a) een andere lidstaat internationale bescherming heeft toegekend; [...]"

In de parlementaire voorbereiding inzake artikel 57/6, §3 van de Vreemdelingenwet is het volgende terug te vinden:

"De Commissaris-Generaal is verplicht alle verzoeken op de inhoud te beoordelen.

Hij dient met name een onderzoek te voeren of de verzoeker in aanmerking komt voor internationale bescherming overeenkomstig richtlijn 2011/95/EC, behalve in een aantal die expliciet voorzien zijn in richtlijn 2013/32/EU. Wanneer er redelijkerwijze kan aangenomen worden dat een derde land voldoende bescherming verleent of kan verlenen, en de verzoeker opnieuw tot dat land zal worden toegelaten, is de Commissaris-Generaal niet verplicht na te gaan of de verzoeker nood heeft aan internationale bescherming ten aanzien van zijn land van herkomst, of in het geval van een staatloze, zijn land van gewoonlijk verblijf, gezien hij immers reeds in een ander land reële bescherming geniet of bescherming kan genieten in een ander land waarmee hij een band heeft. In deze dient de Commissaris-Generaal enkel na te gaan of de verzoeker om internationale bescherming zich nog steeds kan beroepen op de reële bescherming in het derde land of dat een derde land, waarmee hij een band heeft, als veilig derde land kan worden beschouwd voor de verzoeker. (...)

Paragraaf 3° heeft betrekking op de niet-ontvankelijkheid van een verzoek wanneer de verzoeker reeds in een andere EU-lidstaat de vluchtelingenstatus heeft verkregen, of bij uitbreiding, de subsidiaire beschermingsstatus. (...) De vaststelling dat het CGVS een verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk kan verklaren omdat de verzoeker reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, houdt tevens in dat het CGVS een andere beslissing kan nemen indien blijkt dat de verzoeker aantoonbaar dat hij niet kan rekenen op die bescherming." (Part. St. Kamer 2016-2017, nr. 2548/001, p. 105- 107)

Verwerende partij is bijgevolg niet verplicht om onderhavig verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk te verklaren, maar dient integendeel na te gaan of verzoeker kan rekenen op de bescherming die hem werd toegekend. Met andere woorden moet verwerende partij nagaan of verzoeker enerzijds effectief een beschermingsstatus heeft in Griekenland, en anderzijds of deze eventuele toegekende status in Griekenland nog steeds geldig is.

Bovendien zullen verzoekers slechts kunnen rekenen op de bescherming als vluchteling die hem werd toegekend indien zij in Griekenland niet onderworpen zullen worden aan een onmenselijke of vernederende behandeling in strijd met artikel 3 EVRM. Het onderzoek van verwerende partij schiet bij beide elementen schromelijk tekort.

Eerste onderdeel

Om toepassing te kunnen maken van artikel 57/6, §3, 3° van de Vreemdelingenwet moet het vooreerst vaststaan dat verzoekers effectief over een internationale beschermingsstatus beschikken in Griekenland. Daarnaast moet deze status actueel nog steeds geldig zijn.

In de bestreden beslissing verwijst verwerende partij vaagweg naar het administratief dossier om te besluiten dat verzoekers over een internationaal beschermingsstatuut beschikken in Griekenland.

In het administratief dossier werd een Eurodac-hit toegevoegd, en een algemene nota van het CGVS omtrent de werking van Eurodac. Het lijkt alsof verwerende partij zich baseert op de letter "M" die vermeld staat op de Eurodac-hit om te besluiten dat verzoekers effectief nog steeds over een internationaal beschermingsstatuut beschikken in Griekenland.

Verzoekers gaven aan dat zij nooit een beslissing inzake hun verzoek om internationale bescherming hebben gekregen. Het nieuws over hun beschermingsstatuut in Griekenland werd hen door de protection officer op het CGVS meegedeeld, aan het begin van hun interview. Hoewel dit niet blijkt uit de notities van het persoonlijk onderhoud waren verzoekers erg verbaasd dat er blijkbaar een beslissing genomen was in hun asielaanvraag daar, en vroegen zij zich zelfs af of deze beslissing eventueel na hun vertrek genomen was. Hun verbazing was erg duidelijk te merken door de protection officer in kwestie. In tegenstelling tot wat verwerende partij beweert trachten verzoekers dan ook helemaal niets te verbergen, verzwijgen of verwerende partij te misleiden. Zij waren integendeel gewoon niet op de hoogte van deze beslissing. Gelet op de complexiteit van het asielcontentieux en het flagrant gebrek aan informatie in Griekenland (cf. infra) is dit helemaal niet zo vreemd als verwerende partij doet uitschijnen. Op basis van het administratief dossier is het overigens volstrekt onduidelijk of hun beschermingsstatus voor of na hun vertrek zou zijn toegekend. Het getuigt van bijzonder kwade wil van verwerende partij om dit aan verzoekers te verwijten.

Daarnaast voegt verwerende partij aan het administratief een uittreksel van de Eurodachit van verzoekers toe, waarop de letter "M" te lezen is. In een nota, opgesteld door verwerende partij zelf, wordt meer uitleg gegeven.

In eerste instantie wordt verwezen naar de Eurodac-Verordening, nr. 603/2013 van 26 juni 2013. Artikel 18 van deze Verordening bepaalt :

"Artikel 18 Markering van gegevens

1. Met het oog op de in artikel 1, lid 1, vastgelegde doeleinden, markeert de lidstaat van oorsprong die internationale bescherming heeft verleend aan een persoon die om internationale bescherming heeft verzocht en van wie de gegevens overeenkomstig artikel 11 eerder in het centraal systeem zijn opgeslagen, de relevante gegevens conform de door het Agentschap vastgestelde voorschriften voor elektronische communicatie met het centraal systeem. Die markering wordt in het centraal systeem opgeslagen overeenkomstig artikel 12 ten behoeve van toezendingen op basis van artikel 9, lid 5. Het centraal systeem stelt alle lidstaten van oorsprong in kennis van de markering van gegevens door een andere lidstaat van oorsprong wanneer er een treffer is met gegevens die zij hebben toegezonden betreffende in artikel 9, lid 1, of artikel 14, lid 1, bedoelde personen. Die lidstaten van oorsprong markeren eveneens de desbetreffende gegevens.

2. Gegevens van personen die internationale bescherming genieten, die in het centraal systeem zijn opgeslagen en overeenkomstig lid 1 van dit artikel zijn gemarkeerd, worden voor vergelijking met het oog op de in artikel 1, lid 2, vastgelegde doeleinden ter beschikking gesteld voor een periode van drie jaar na de datum waarop aan de betrokkene internationale bescherming is verleend. Bij een treffer zendt het centraal systeem de in artikel 11, onder a) tot en met k), bedoelde gegevens toe voor alle gegevens die met de treffer overeenkomen. Het centraal systeem zendt niet de in lid 1 van dit artikel bedoelde markering toe. Na afloop van de termijn van drie jaar schermt het centraal systeem de doorgifte van dergelijke gegevens automatisch af bij een verzoek om vergelijking ten behoeve van de in artikel 1, lid 2, vervatte doeleinden, terwijl het deze gegevens ter beschikking houdt voor vergelijking voor de in artikel 1, lid 1, vastgelegde doeleinden totdat zij worden verwijderd. Afgeschermd gegevens worden niet toegezonden en bij een treffer deelt het centraal systeem de verzoekende lidstaat een negatief resultaat mee.

3. De lidstaat van oorsprong verwijdert de markering of gaat over tot de vrijgave van gegevens betreffende een onderdaan van een derde land of een staatloze van wie de gegevens overeenkomstig de leden 1 of 2 van dit artikel eerder zijn gemarkeerd of afgeschermd, wanneer zijn status is ingetrokken of beëindigd of de verlenging ervan is geweigerd op grond van artikel 14 of artikel 19 van Richtlijn 2011/95/EU."

In de nota voegt verwerende partij hieraan toe dat de verschillende lidstaten erkende vluchtelingen met een "M" markeren in het Eurodac-systeem. Deze informatie kan echter op geen enkele manier worden geverifieerd in het administratief dossier. In de nota wordt aangegeven dat deze informatie gebaseerd is op een mondeling gesprek met een Belgische ambtenaar bij de Dienst Vreemdelingenzaken.

De nota zelf is ook volledig gebaseerd op de Belgische werkwijze en de manier waarop de Belgische autoriteiten invulling geven aan de Eurodac-Verordening. Het is voor verzoekers dan ook volstrekt onduidelijk of de letter "M" effectief betekent dat zij een internationaal beschermingsstatuut hebben gekregen, net omdat zij zelf nooit een beslissing hebben ontvangen toen zij zich op het Grieks grondgebied bevonden.

Verwerende partij verklaart zelf dat de letter "M" dit betekent, maar laat volledig na om deze bewering objectief te staven.

Daarnaast blijkt uit de bewoordingen van de Eurodac-Verordening zeer duidelijk dat de verantwoordelijkheid voor de actualisatie van de informatie in de database volledig bij de lidstaten in kwestie wordt gelegd. Artikel 18.3 van de Verordening stelt zelfs letterlijk dat de lidstaat van oorsprong de markering actief dient te verwijderen wanneer zijn status is ingetrokken, beëindigd, of de verlenging ervan is geweigerd.

De lidstaat in kwestie heeft bijgevolg een actieve rol in de actualisatie van de databank, dit gebeurt niet automatisch. In de nota die verwerende partij heeft opgesteld geeft ze overigens zelf toe dat in Griekenland de informatie sterk gedecentraliseerd is, en alles via de verschillende eilanden moet verlopen. Dit feit op zich zorgt al voor een serieuze vertraging in de communicatie van relevante informatie.

Zoals blijkt uit de verschillende landenrapporten (cf. infra) zit Griekenland voorts nog steeds in een enorme crisis. De kampen op de eilanden zijn overbevolkt, duizenden mensen wachten nog steeds in de kampen af op een beslissing of de mogelijkheid om te kunnen vertrekken. De levensomstandigheden zijn erbarmelijk, en de Griekse autoriteiten zijn niet in staat om de enorme toestroom van vluchtelingen het hoofd te bieden.

De focus van de Griekse autoriteiten ligt op de opvang van asielzoekers, en het afhandelen van de asielaanvragen die op hun grondgebied werden ingediend. Begunstigden van internationale bescherming vormen de allerlaagste prioriteit. Er kan bijgevolg niet zomaar zonder meer van worden uitgegaan - zelfs indien de letter "M" effectief zou betekenen dat er sprake is van een internationaal beschermingsstatuut - dat de Griekse autoriteiten deze databank voortdurend up-to-date houden en alle informatie die er in terug te vinden valt met betrekking tot het internationaal beschermingsstatuut volledig actueel is en overeenstemt met de realiteit. Verwerende partij dient integendeel na te gaan hoe deze wetgeving in de praktijk wordt toegepast in Griekenland en hoe actueel de informatie in de

databanken is, alvorens zij kan besluiten dat er geen mogelijkheid bestaat op een schending van artikel 3 EVRM.

Verwerende partij dient over ondubbelzinnige informatie te beschikken waaruit blijkt dat verzoekers effectief een beschermingsstatuut hebben ontvangen, en dit beschermingsstatuut nog steeds geldig is. Gelet op het absoluut verbod op refoulement kan er geen ruimte worden gelaten voor vergissingen, fouten of gedateerde informatie. In het verleden vernietigde uw Raad reeds verschillende beslissingen van verwerende partij omdat uit het administratief dossier niet duidelijk bleek of de internationale beschermingsstatus in de andere EU-lidstaat actueel nog geldig was (zie o.a. RvV nr. 207 327 van 30 juli 2018; RvV nr. 207 875 van 20 augustus 2018).

Deze redenering geldt a fortiori voor het bestaan van de internationale beschermingsstatus op zich.

Verwerende partij deed niets van dit alles. Nochtans is zij hiertoe verplicht op basis van de samenwerkingsplicht, zoals vervat in artikel 48/6, §5 van de Vreemdelingenwet en artikel 4.3 van de Kwalificatierichtlijn. Deze verplichting tot grondig onderzoek vloeit ook voort uit artikel 3 juncto 13 EVRM. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelt dat deze artikelen de lidstaten ertoe verplichten een zo grondig mogelijk onderzoek te doen van de verschillende elementen die op een reëel risico op een schending van artikel 3 EVRM kunnen wijzen (zie o.a. EHRM 21 januari 2011, M.S.S. t. België en Griekenland, §§293 en 387).

Nu het niet vaststaat dat verzoekers effectief over een verblijfsvergunning in Griekenland beschikken, dan wel of deze actueel nog steeds geldig is, handelde verwerende partij dan ook hoogst onzorgvuldig en flagrant in strijd met alle bovenvermelde wetsbepalingen door te oordelen dat zij zonder risico op refoulement of schending van artikel 3 EVRM kunnen worden teruggeleid naar Griekenland.

Tweede onderdeel

Ondergeschikt, indien uw Raad van mening zou zijn dat wel degelijk vaststaat dat verzoekers over een internationale beschermingsstatus in Griekenland beschikken en dat deze beschermingsstatus actueel nog steeds geldig zou zijn, dient verwerende partij nog steeds na te gaan of verzoekers nog steeds kunnen rekenen op de bescherming die door Griekenland werd toegekend.

1. Ten eerste dient te worden opgemerkt dat verzoekster zwanger is. Een medisch attest van haar zwangerschap werd aan verwerende partij bezorgd tijdens haar persoonlijk onderhoud bij verwerende partij.

Verzoekster gaf aan dat ze pas in België ontdekt heeft dat ze zwanger was, op dat ogenblik (in mei 2019) ongeveer 2-3 maanden. Haar bevalling is gepland voor midden december 2019.

Zoals ook reeds werd opgemerkt door verzoekers' raadsman aan het einde van het persoonlijk onderhoud zijn de Griekse autoriteiten niet op de hoogte van verzoeksters zwangerschap. Zelfs indien zij een beschermingsstatus zouden hebben verkregen in Griekenland, wat vooralsnog niet vaststaat, is het duidelijk dat deze bescherming enkel voor henzelf geldt en zich niet uitbreidt tot hun kind. Uit niets blijkt dat de Griekse autoriteiten verzoekers' kind ook een beschermingsstatuut hebben toegekend, en dat hun kind ook toegang zal krijgen tot het Grieks grondgebied.

Nu verzoekers onmogelijk hun pasgeboren kind kunnen achterlaten in België is het duidelijk dat zij niet langer kunnen rekenen op de bescherming die door Griekenland geboden wordt.

2. Ten tweede dienen artikel 33 van de Procedurerichtlijn en artikel 57/6, §3 van de Vreemdelingenwet te worden toegepast in het licht van artikel 3 EVRM, dat bepaalt dat "niemand mag worden onderworpen aan folteringen of aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen. Indien verzoekers bij een terugkeer naar Griekenland onderworpen zouden worden aan een onmenselijke of vernederende behandeling zoals bedoeld in artikel 3 EVRM, kunnen zij niet langer rekenen op de bescherming die hen aldaar geboden wordt en moet verwerende partij zijn verzoek om internationale bescherming bijgevolg ontvankelijk verklaren.

In het verleden oordeelde uw Raad in een gelijkaardig geval ook dat een terugkeer naar Griekenland een artikel 3-schending uitmaakte voor een begunstigde van internationale bescherming.

« 14.3. Le Conseil observe, à ce sujet, que la décision attaquée ne tient pas compte de certains aspects des déclarations du requérant. Il estime notamment important de relever que le requérant a déclaré qu'il a dû vivre dans la rue à Athènes, au'il faisait froid, qu'il n'avait pas de soins médicaux et ou'il ne mangeait pas. Au vu des informations qu'il produit et dont la partie défenderesse, qui fait défaut à l'audience, ne conteste ni la pertinence ni l'actualité, le simple fait que le requérant a entretemps été reconnu réfugié ne suffit pas à établir au'il ne risquerait plus de subir de pareils traitements en cas de retour en Grèce. Le requérant a par ailleurs déposé des documents démontrant qu'il est suivi médicalement, notamment pour des problèmes cardiaques et gastroentérologiques. Il démontre donc qu'il nécessite des soins médicaux pour de sérieux problèmes de santé. Dans ces conditions, l'absence d'accès aux soins de santé dont il explique, sans être sérieusement contredit, avoir souffert en Grèce revêt un réel caractère de gravité.

14.4. Au vu de ces éléments, le Conseil estime que le requérant fait valoir des circonstances particulières à sa situation personnelle qui l'exposeraient à des traitements inhumains ou dégradants en

cas de retour en Grèce. Il doit donc être admis, dans l'état des informations communiquées au Conseil, que la protection internationale dont il dispose dans ce pays n'est pas effective. » (RvV nr. 211 220 van 18 oktober 2018, zie ook RvV 8 augustus 2018, nr. 207 567).

Dit wordt bevestigd door het Hof van Justitie van de Europese Unie stelt in haar arrest C.K. e.a. t. Slovenië (C-578/16 PPU) van 16 februari 2017:

"93. Een dergelijke lezing van artikel 3, lid 2, van de Dublin III-verordening zou bovendien onverenigbaar zijn met het feit dat artikel 4 van het Handvest een algemene bepaling is, die alle vormen van onmenselijke of vernederende behandeling verbiedt. Daarnaast zou het kennelijk onverenigbaar zijn met het feit dat dat verbod een absoluut verbod is, indien lidstaten een reëel en bewezen risico op onmenselijke of vernederende behandelingen voor een asielzoeker niet in aanmerking zouden hoeven te nemen met het argument dat dat risico niet voortvloeit uit een systeemfout in de verantwoordelijke lidstaat." Hoewel dit arrest handelt over de overdracht van een asielzoeker naar een andere lidstaat, is dit mutatis mutandis ook van toepassing op personen die een internationaal beschermingsstatuut hebben verkregen in een andere lidstaat.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie oordeelde in haar arrest Ibrahim, Sharqawi e.a. en Magamadov (C-297/17) van 19 maart 2019 het volgende over materiële deprivatie in geval van terugkeer naar een EU-lidstaat waar verzoeker reeds een internationale beschermingsstatus heeft:

"88. Wanneer de rechter bij wie beroep wordt ingesteld tegen een besluit waarbij een nieuw verzoek om internationale bescherming is afgewezen wegens nietontvankelijkheid, over gegevens beschikt die de verzoeker heeft overgelegd om aan te tonen dat er in de lidstaat die reeds subsidiaire bescherming heeft verleend, een dergelijk risico bestaat, is deze rechter dan ook ertoe gehouden om op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten, te oordelen of er sprake is van tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken (zie naar analogie arrest van heden, Jawo, C 163/17, punt 90 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

89. In dat verband dient te worden benadrukt dat de in het vorige punt van het onderhavige arrest vermelde tekortkomingen alleen dan onder artikel 4 van het Handvest vallen - welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM en waarvan de inhoud en reikwijdte dus krachtens artikel 52, lid 3, van het Handvest dezelfde zijn als die welke er door genoemd verdrag aan worden toegekend - wanneer die tekortkomingen een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (arrest van heden, Jawo, C 163/17, punt 91 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

90. Deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (arrest van heden, Jawo, C 163/17, punt 92 en aldaar aangehaalde rechtspraak). ""

Hierbij worden omstandigheden zoals gebrek aan voedsel en een woonruimte genoemd als elementen om in acht te nemen of er al dan niet sprake is van een tekortkoming onder artikel 3 EVRM.

In navolging van dit arrest oordeelde de Nederlandse Raad van State op 15 juli 2019 het volgende:

"Uit de punten 86, 88 en 93 van het arrest Ibrahim volgt namelijk dat de bijzondere kwetsbaarheid van individuele statushouders ertoe kan leiden dat zij bij terugkeer naar de lidstaat waar zij een asiolvergunning hebben gekregen, buiten hun eigen wil en keuzes om, zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie als bedoeld in de punten 89 tot en met 91 van dat arrest. De medische situatie van statushouders kan hen - en degenen die noodgedwongen met de zorg voor hen zijn belast - bijzonder kwetsbaar maken. Hun lichamelijke of psychische problemen kunnen een negatieve invloed hebben op de mate waarin zij zich zelfstandig staande kunnen houden in de maatschappij en hun rechten kunnen effectueren. Omgekeerd kan een toestand van verregaande materiële deprivatie als bedoeld in het arrest Ibrahim negatieve gevolgen hebben voor hun lichamelijke of geestelijke gezondheid (punt 90 van dat arrest).

6.2. De vreemdelingen in deze zaak betogen terecht dat zij bijzonder kwetsbaar zijn. De moeder is alleenstaand en draagt zelfstandig de zorg voor haar minderjarige dochter. Uit de door de vreemdelingen overgelegde gedragswetenschappelijke onderzoeksrapportage van 22 februari 2019, die in opdracht van het Onderzoeks- en Expertisecentrum voor Kinderen en Vreemdelingenrecht van de Rijksuniversiteit Groningen is opgesteld door een externe psycholoog, blijkt dat de volgende factoren bijdragen aan de kwetsbaarheid en veerkracht van de dochter. Als gevolg van vroegkinderlijke en levenslange onveiligheid vertoont de dochter zeer ernstige gedragskenmerken van zowel een depressieve als een posttraumatische stressstoornis. Zij heeft alle belangstelling om te leven verloren,

wordt overspoeld door angst, voelt zich waardeloos, heeft waanbeelden, slaapt overdreven veel, uit zich suïcidaal en heeft twee suïcidepogingen gedaan. Zij wil of kan niet praten over haar angsten of ervaringen.

Van enige veerkracht is geen sprake. Continueren van de huidige onzekere situatie, zonder enig positief toekomstperspectief, zal ertoe leiden dat zij steeds verder afglijdt in haar depressie. Verder volgt uit de rapportage dat de dochter in een dermate slechte fysieke en psychische conditie is dat een recidiverisico op een zelfmoordpoging zeer hoog en reëel is. Zij vraagt letterlijk 24-uurszorg van haar moeder.

6.3. Gezien de onder 6.1. en 6.2. beschreven omstandigheden zullen de vreemdelingen bij terugkeer in Griekenland volledig op zichzelf zijn aangewezen om huisvesting te vinden. Zij zullen moeite hebben een inkomen te verwerven en kunnen slechts moeizaam toegang tot medische en psychische zorg krijgen. De bijzondere kwetsbaarheid van de dochter en de mate waarin zij van haar moeder afhankelijk is, zullen het voor hen beiden extra moeilijk maken om zich in Griekenland staande te houden en zelfstandig hun rechten te effectueren. "

De Nederlandse Raad van State neemt in haar oordeel over de materiële deprivatie van verzoekers, waaronder een minderjarige, hun bijzondere kwetsbaarheid in acht.

Daarbij wensen verzoekers op te merken dat erbarmelijke socio-economische omstandigheden eveneens een schending van artikel 3 EVRM kunnen uitmaken, zoals bevestigd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

In het arrest *M.S.S. tegen België en Griekenland* (21 januari 2011) onderzoekt het Hof of socio-economische omstandigheden een schending van artikel 3 EVRM kunnen uitmaken :

« 249. The Court has already reiterated the general principles found in the caselaw on Article 3 of the Convention and applicable in the instant case (see paragraphs 216-22 above). It also considers it necessary to point out that Article 3 cannot be interpreted as obliging the High Contracting Parties to provide everyone within their jurisdiction with a home (see *Chapman*, cited above, § 99). Nor does Article 3 entail any general obligation to give refugees financial assistance to enable them to maintain a certain standard of living (see *Muslim v. Turkey*, no. 53566/99, § 85, 26 April 2005).

250. The Court is of the opinion, however, that what is at issue in the instant case cannot be considered in those terms. Unlike in the above-cited *Muslim* case (§§ 83 and 84), the obligation to provide accommodation and decent material conditions to impoverished asylum-seekers has now entered into positive law and the Greek authorities are bound to comply with their own legislation, which transposes Community law, namely Council Directive 2003/9/EC laying down minimum Standards for the reception of asylum-seekers in the member States ("the Reception Directive"; see paragraph 84 above). What the applicant holds against the Greek authorities in this case is that; because of their deliberate actions or omissions, it has been impossible in practice for him to avail himself of these rights and provide for his essential needs.

[...] 252. That said, the Court must determine whether a situation of extreme material poverty can raise an issue under Article 3.

253. The Court reiterates that it has not excluded "the possibility that the responsibility of the State may be engaged [under Article 3] in respect of treatment where an applicant; who was wholly dependent on State support, found herself faced with official indifference in a situation of serious deprivation or want incompatible with human dignity" (see *Budina v. Russia*, dec., no. 45603/05, ECHR 2009...)."

Het Hof besluit dat de Griekse overheid, gelet op de bijzondere kwetsbaarheid van asielzoekers, verantwoordelijk is voor de levensomstandigheden door de afwezigheid van publieke maatregelen ondanks de wettelijke verplichting :

"263. In the light of the above and in view of the obligations incumbent on the Greek authorities under the European Reception Directive (see paragraph 84 above), the Court considers that the Greek authorities have not had due regard to the applicant's vulnerability as an asylum seeker and must be held responsible, because of their inaction, for the situation in which he has found himself for several months, living in the street, with no resources or access to sanitary facilities, and without any means of providing for his essential needs. The Court considers that the applicant has been the victim of humiliating treatment showing a lack of respect for his dignity and that this situation has, without doubt, aroused in him feelings of fear, anguish or inferiority capable of inducing desperation. It considers that such living conditions, combined with the prolonged uncertainty in which he has remained and the total lack of any prospects of his situation improving, have attained the level of severity required to fall within the scope of Article 3 of the Convention.

264. It follows that, through the fault of the authorities, the applicant has found himself in a situation incompatible with Article 3 of the Convention. Accordingly, there has been a violation of that provision."

In het arrest *Sufi en Elmi v. Verenigd Koninkrijk* (28 november 2011) sprak het Hof zich nogmaals uit over deze kwestie :

« 278. In *Salah Sheekh v. the Netherlands*, cited above, the Court held that socioeconomic and humanitarian conditions in a country of return did not necessarily have a bearing, and certainly not a decisive bearing, on the question whether the persons concerned would face a real risk of ill-treatment within the meaning of Article 3 in those areas (§ 141). However, in *N. v. the United Kingdom*, cited above, the Court held that although the Convention was essentially directed at the protection of civil and political rights, the fundamental importance of Article 3 meant that it was necessary for the Court to retain a degree of flexibility to prevent expulsion in very exceptional cases. It therefore held that humanitarian conditions would give rise to a breach of Article 3 of the Convention in very exceptional cases where the humanitarian grounds against removal were "compelling" (§ 42).

279. In the recent case of *M.S.S. v. Belgium and Greece* [GC], no. 30696/09. 21 January 2011, the Court stated that it had not excluded the possibility that the responsibility of the State under Article 3 might be engaged in respect of treatment where an applicant, who was wholly dependent on State support, found himself faced with official indifference in a situation of serious deprivation or want incompatible with human dignity (§ 253). In that case, the applicant had spent months living in a state of the most extreme poverty, unable to cater for his most basic needs: food, hygiene and a place to live. Added to that, the Court noted the applicant's ever-present fear of being attacked and robbed and the total lack of any likelihood of his situation improving (§ 254). It held that the conditions in which the applicant was living reached the Article 3 threshold and found Greece in breach of that Article as it was the State directly responsible for the applicant's living conditions (§ 264). It also found Belgium to be in breach of Article 3 because, *inter alia*, it had transferred the applicant to Greece and thus knowingly exposed him to living conditions which amounted to degrading treatment (§ 367).

[...] 281. The Court recalls that *N. v. the United Kingdom* concerned the removal of an HIV-positive applicant to Uganda, where her lifespan was likely to be reduced on account of the fact that the treatment facilities there were inferior to those available in the United Kingdom. In reaching its conclusions, the Court noted that the alleged future harm would emanate not from the intentional acts or omission of public authorities or non-State bodies but from a naturally occurring illness and the lack of sufficient resources to deal with it in the receiving country. The Court therefore relied on the fact that neither the applicant's illness nor the inferior medical facilities were caused by any act or omission of the receiving State or of any non-State actors within the receiving State.

282. If the dire humanitarian conditions in Somalia were solely or even predominantly attributable to poverty or to the State's lack of resources to deal with a naturally occurring phenomenon, such as a drought, the test in *N. v. the United Kingdom* may well have been considered to be the appropriate one. However, it is clear that while drought has contributed to the humanitarian crisis, that crisis predominantly due to the direct and indirect actions of the parties to the conflict.

The reports indicate that all parties to the conflict have employed indiscriminate methods of warfare in densely populated urban areas with no regard to the safety of the civilian population (see paragraphs 82, 123, 127, 132, 137, 139-140 and 160, above). This fact alone has resulted in widespread displacement and the breakdown of social, political and economic infrastructures. Moreover, the situation has been greatly exacerbated by al-Shabaab's refusal to permit international aid agencies to operate in the areas under its control, despite the fact that between a third and a half of all Somalis are living in a situation of serious deprivation (see paragraphs 125, 131, 169, 187 and 193, above).

283. Consequently, the Court does not consider the approach adopted in *N. v. the United Kingdom* to be appropriate in the circumstances of the present case. Rather, it prefers the approach adopted in *M.S.S. v. Belgium and Greece*, which requires it to have regard to an applicant's ability to cater for his most basic needs, such as food, hygiene and shelter, his vulnerability to ill-treatment and the prospect of his situation improving within a reasonable time-frame (see *M.S.S. v. Belgium and Greece*, cited above, § 254)"

Conform de rechtspraak van het Europees Hof dienen bijgevolg de humanitaire en socioeconomische omstandigheden voor verzoekers in Griekenland eveneens in aanmerking te worden genomen om te bepalen of verzoeker een risico op een schending van artikel 3 EVRM loopt bij terugkeer. Hoewel een vermoeden heerst dat alle lidstaten van de Europese Unie dezelfde waarborgen bieden aan vluchtelingen, hen reële bescherming bieden en hun fundamentele rechten respecteren, is dit vermoeden weerlegbaar.

In de bestreden beslissing herhaalt verwerende partij louter verzoekers' verklaringen en stelt zij zonder enige bijkomende motivering dat verzoekers geen elementen hebben vermeld waaruit kan blijken dat ze Griekenland hebben verlaten wegens een gegronde vrees of een reëel risico op ernstige schade.

Verzoekers hebben gewag gemaakt van ernstige problemen die hun recht op een menswaardig bestaan in het gedrang brengen. Daarbij wensen zij nogmaals te herhalen dat erbarmelijke socio-economische omstandigheden eveneens een schending van artikel 3 EVRM kunnen uitmaken. Verwerende partij laat haar beoordeling afhangen van een risico op vervolging of ernstige schade in Griekenland. Hiermee legt zij de lat echter te hoog en gaat zij lijnrecht in tegen bestaande (Europese) regelgeving en rechtspraak

(zie ook supra). Verwerende partij dient na te gaan of een terugkeer naar Griekenland een schending uitmaakt van artikel 3 EVRM in hoofde van verzoekers.

Verzoekers hebben in casu verschillende elementen aangehaald om aan te tonen dat hun situatie in Griekenland wel degelijk onmenselijk of vernederend was en een terugkeer bijgevolg een schending van artikel 3 EVRM zou uitmaken.

Verzoekers verbleven allebei op het eiland Chios. Ze gaven allebei aan dat ze gewoon een tent in hun handen kregen geduwd, en ze op zoek moesten naar andere Somaliërs om bij te gaan liggen. De bewoners van het kamp (meestal de Arabieren en Afghanen) vochten vaak, wat een ernstig onveiligheidsgevoel veroorzaakte. Deze gevechten leidden er ook vaak toe dat er geen eten meer werd bedeed, en de bewoners van het kamp een dag zonder eten bleven. Ze verklaarden beiden dat ze geen beroep konden doen op de politiediensten, omdat zij hen altijd wegstuurden. Ook gaven ze beiden aan dat er geen toegang was tot medische zorgen, dat ze nooit een dokter hebben kunnen spreken ondanks duidelijke gezondheidsproblemen, en enkel (indien beschikbaar) paracetamol konden verkrijgen. Niet elke dag konden ze eten krijgen, en op sommige momenten werd zelfs vervallen eten geserveerd.

Verzoekster zei dat er mensen met messen rondliepen in het kamp, en dat de wc's echt een probleem waren. Ze had erg veel medische problemen, namelijk allergie en jeuk.

Daarnaast kampte ze ook met gynaecologische klachten ten gevolge van de genitale verminking die ze als kind heeft ondergaan. Hierdoor bleef haar menstruatie uit en had ze erg veel pijn. Voor al deze zaken heeft ze nooit een dokter gezien, noch enige andere medische behandeling gekregen. De politiediensten, waar ze moest passeren om naar de dokter te gaan, joegen haar steeds weg.

Ze gaf tevens aan dat de toiletten en de douches niet werden schoongemaakt, wat voor problematische hygiënische toestanden zorgde.

Met betrekking tot de veiligheid in het kamp stelde verzoekster dat ze 's nachts niet durfde te slapen. Enerzijds waren er erg veel messengevechten tussen de mannen in het kamp.

De politiediensten zijn op enkele uitzonderingen na nooit tussengekomen in deze gevechten. Anderzijds was het een wijdverspreide praktijk dat mannen 's nachts proberen binnen te kruipen in de tenten van alleenstaande dames (zoals verzoekster op dat moment) om hen te misbruiken. Verzoekster heeft dit bij verschillende vrouwen in haar omgeving met eigen ogen gezien en was niet meer op haar gemak.

Toen verzoekster eindelijk kon vertrekken uit het kamp gaf ze aan dat ze geen financiële mogelijkheden had om iets te huren. Ze besloot dan maar in een kelder bij een smokkelaar te gaan wonen, waar ze bijna haar volledige uitkering (van 90 euro) diende af te geven. Ze hield nog 40 euro over om eten te kopen voor een hele maand. Ze verklaarde letterlijk dat ze niet op de hoogte was van bepaalde organisaties die hen zouden kunnen helpen, en dat ze enkel bezig waren met te overleven en wat ze die dag zouden eten. Verzoeker gaf op zijn beurt dan weer aan dat hij niets begreep van wat er gebeurde in Griekenland. Het kamp bevond zich in de "middle of nowhere" en er was veel last van ongedierte. Verzoekster sprak zelfs van slangen. Omdat hun kamp in een dal gelegen was verzamelde ook al het regenwater daar. Medische zorgen waren ook volgens verzoeker niet beschikbaar, enkel werd af en toe paracetamol uitgedeeld. Hij stelde formeel dat hij meerdere keren ziek is geweest in het kamp, dat hij plekken over zijn hele lichaam had gekregen en erg veel jeuk. Verzoeker gaf aan dat er geen fatsoenlijk eten was, en dat het eten soms vervallen was. Hij verklaarde dat verschillende mensen in het kamp drugs gebruikten en met messen rondliepen. Naar het toilet gaan was erg onveilig, er was ook geen slot meer op de deuren. Op de politie konden ze niet rekenen, nu er nooit iets werd gedaan met de klachten die werden neergelegd.

Verzoeker verklaarde dat hij geen hulporganisaties heeft gezien, en dat ze zelfs werden weggestuurd. Hij moest op de grond slapen, in de regen en de kou. Hij maakte zelfs melding van een incident waarbij zijn tent verbrand werd door dronken mensen. Hij raakte zelf bijna verbrand, en sliep sindsdien mee in de tent van een andere man. Ook werd veelvuldig geürineerd op de tenten.

Verzoekers kaartten ten slotte allebei de problematische situatie met de Griekse inwoners.

Verzoekster sprak over erg racistische uitlatingen. De inwoners van het eiland Chios kwamen hen soms aanvallen, kwamen protesteren met een zwarte vlag. Buiten het kamp hadden ze een bord geplaatst met "no refugees". Verzoekster werd hierdoor erg bang, en vreesde te worden vermoord door de Griekse burgers indien ze haar te pakken zouden krijgen. Ook in Athene gaf ze aan dat ze ernstig gediscrimineerd werd en bepaalde supermarkten zelfs niet mocht betreden. Ook in de politie had ze geen vertrouwen meer, nu zij haar meermaals toegang tot medische zorg hadden geweigerd. Verzoeker voegde daaraan toe dat de mensen op het eiland Chios hen elke keer aanvielen als ze hen zagen, en dat ze een demonstratie hebben gehouden met borden om hen daar weg te krijgen. Ze werden tevens meermaals met stenen bekogeld. Verwerende partij vat bovenstaande verklaringen samen in de bestreden beslissing, maar motiveert op geen enkele manier waarom al deze elementen niet voldoende zijn om te spreken van een situatie in strijd met artikel 3 EVRM.

Verwerende partij stelt enkel dat verzoekers niet eerlijk zijn over hun verblijfstitel in Griekenland, en dat ze geen stappen zouden hebben ondernomen om hun levensomstandigheden te verbeteren.

Verwerende partij gaat er echter aan voorbij dat verzoekers tot op het moment van hun vertrek nog steeds niet wisten dat zij een verblijfstitel hadden (cf. supra). Ze hebben in erbarmelijke omstandigheden geleefd, en konden geen beroep doen op enige steun van de overheid. Om te ontsnappen aan de verschrikkingen in het kamp op het eiland Chios dienden zij noodgedwongen hun toevlucht te zoeken tot een woning van een smokkelaar, waar zij ook nog eens financieel werden uitgebuit.

Verzoekers' verklaringen worden ondersteund door de beschikbare objectieve landeninformatie over de erbarmelijke situatie van erkende vluchtelingen in Griekenland. Vooreerst dient te worden opgemerkt dat de massale influx van vluchtelingen en asielzoekers in Griekenland tot enorm veel problemen leidt. Integratie en de sociale rechten van begunstigden van internationale bescherming zijn geen prioriteit voor de Griekse overheid omwille van de crisis in het Griekse opvangsysteem en de gebrekkige toegang tot de asielprocedure :

"Confronted with a huge increase in arrivals in 2015 and early 2016, Greece first dressed this phenomenon in an emergency mode, focusing on reception rather than integration. Also, with the number of persons granted international protection before 2015 being low, the issue of migrant integration has not been a major focus in Greece before. 18" (stuk 3)

"In this context, the UNHCR stressed that "provision of basic social rights is currently a challenge for both asylum seekers and beneficiaries of international protection in Greece. The country lacks an overall integration strategy, as well as specific measures targeting the refugee population. Moreover, refugees are not always efficiently included in national social protection measures that aim to address the needs of the homeless and unemployed Greek population"." 24 (stuk 4)

"Indeed, the pressure of migration waves became so great that the situation in Greece was described by the UNHCR as resembling a humanitarian crisis [9]. The unprecedented rise in the number of asylum seekers and migrants entering the country had major economic and social consequences for health outcomes, and created significant challenges for the Greek National Health Service (NHS). Public health risks arise both from health conditions during the journey and from health problems in the host country after arrival, along with the need to address the ongoing economic crisis and the fact that there is little pre-existing experience in Greece in the reception and integration of refugees." (stuk 6)

Verder is er een flagrant gebrek aan informatie over de rechten en verplichtingen als erkend vluchteling: "RSA has documented many cases where beneficiaries had no proper information regarding their rights and obligations upon recognition. The information provided by the Asylum Service is only very general and limited. Public sector information on Greek nationals' social rights and public services (written, oral or via the internet) is provided only in Greek language. The only way to obtain information is through some NGOs. The vast majority of beneficiaries met by RSA (mainly people who had newly arrived) were not aware of their basic rights (i.e. free access to public health, right for family reunification within three months for refugees, social allowances) and obligations (such as obtaining a tax number, submitting an annual tax declaration and residence declaration)." (stuk 4)

Verwerende partij verwijt verzoekers dat ze ontoereikende inspanningen hebben geleverd om hun leven uit te bouwen in Griekenland. Zij zijn echter volledig afhankelijk van de informatie die zij krijgen van hulporganisaties, nu zij op geen enkele andere manier duidelijke informatie kunnen verkrijgen in een voor hen begrijpbare taal. Ze gaven hieromtrent aan dat zij nooit enige bijstand of hulp kregen van de Griekse autoriteiten. Het feit dat zij nooit werden geïnformeerd over het al dan niet verkrijgen van een beschermingsstatus is hiervan het duidelijkste voorbeeld. Daarnaast kregen zij ook geen informatie over de mogelijkheden tot huisvesting, administratieve formaliteiten om te werken, de mogelijkheden (indien deze bestaan) om de Griekse taal te leren of zelfs maar hoe zij in hun basisvoorzieningen zoals medische hulp konden voorzien. Bovendien blijkt uit onderstaande informatie dat verzoekers' verklaringen volledig overeenstemmen met de realiteit en zij effectief het slachtoffer zullen worden van een onmenselijke en vernederende behandeling bij terugkeer naar Griekenland.

Het recentste AIDA rapport stelt bijvoorbeeld met betrekking tot huisvesting:

"According to the law, beneficiaries of international protection have access to accommodation under the conditions and limitations applicable to third-country nationals residing legally in the country.⁸⁸⁷

There are generally limited accommodation places for homeless people in Greece and no shelters are dedicated to recognized refugees or beneficiaries of subsidiary protection. There is also no provision for financial support for living costs. In Athens, for example, there are only four shelters for homeless people, including Greek citizens and third-country nationals lawfully on the territory. At these shelters, beneficiaries of international protection can apply for accommodation, but it is extremely difficult to be admitted given that these shelters are always overcrowded and constantly receiving new applications for housing.

According to GCR's experience, those in need of shelter who lack the financial resources to rent a house remain homeless or reside in abandoned houses or overcrowded apartments, which are on many occasions sublet. Pro Asyl and Refugee Support Aegean also document cases of recognized

beneficiaries of international protection living under deplorable conditions, including persons returned from other EU countries.⁸⁸⁸

(...) Following the UN Human Rights Committee, which ruled in 2017 that the potential return of an unaccompanied Syrian child granted international protection in Greece would be contrary to the ICCPR provision, by taking into account inter alia the "conditions of reception of migrant minors in Greece",⁸⁹⁵ in 2018, in a number of cases the return of recognized beneficiaries of international protection to Greece from other Member States has been prevented by domestic courts.⁸⁹⁶ On 31 July 2018, the German Federal Constitutional Court held that beneficiaries of international protection may not be returned to Greece without assurances from the relevant Greek authorities. The Federal Constitutional Court concluded that returns have to be examined on a case-by-case basis, to assess in particular whether the livelihood of the persons concerned is guaranteed and whether they have access to the labour market, housing and health care. ⁸⁹⁷

In this respect, Pro Asyl and Refugee Support Aegean have documented homelessness or stay in precarious conditions in squats in Athens without access to electricity or water. An illustrative case is that of a vulnerable four-member family of refugees returned from Switzerland at the end of August 2018.⁸⁹⁸ Upon their return to Greece, the family ended up homelessness, was denied crucial benefits and the two parents could not find employment. According to the findings of the organisations, "refugees still have no secure and effective access to shelter, food, the labour market and healthcare including mental health care. International protection status in Greece cannot guarantee a dignified life for beneficiaries of protection and is no more than protection 'on paper'." (stuk 7)

Dit wordt bevestigd door andere bronnen :

"RSA/PRO ASYL is not aware of any case of a returnee beneficiary of international protection who, upon arrival, has been provided by the competent authorities with an apartment under the UNHCR scheme or has been officially referred to a refugee site in the Attiki region or elsewhere in the mainland. Furthermore no returned refugee has received information about accommodation or has been granted a cash allowance.

On the contrary: RSA/PRO ASYL follows-up on such cases of returnees from other European countries to Greece (Athens) and documents their life as homeless or under substandard conditions in squats in Athens or in abandoned buildings without access to electricity or water.

RSA/PRO ASYL would like to stress that only those beneficiaries of international protection who have been accommodated as applicants for international protection in refugee sites or in an apartment under the accommodation scheme of UNHCR are in practice allowed to extend their accommodation in the same place for an additional period of about 6 months, upon their recognition. Until now this is only a confirmed habit. It has not been regulated by law.

The UNHCR accommodation scheme is provided to vulnerable asylum seekers only. Consequently, the UNHCR provided statistical data about the accommodation scheme ESTIA, that states that 'in June 2018, 4200 beneficiaries have been accommodated in the UNHCR scheme and 7100 have been provided with cash, does not refer to/include returnees. Moreover, RSA/PRO ASYL would like to stress that the UNHCR accommodation scheme is still a transitional humanitarian assistance and not a social welfare program.

[...] RSA/PRO ASYL express its deep concern about what will happen to all those beneficiaries of international protection, who will be officially requested to leave their temporal accommodation in the future.

[...] Regarding the existing shelters for homeless people in Athens, which are supposed to give temporary shelter to returnees with international protection (for a few days up to three months or, exceptionally, for more time), RSA would like to mention the following: On July 16th 2018 RSA was provided by the competent authorities of the Municipality of Athens with the list of 12 shelters of temporary accommodation, where homeless people could sleep in the Municipality of Athens or in neighbouring Municipalities, such as Piraeus. RSA has contacted all of them and updated their availability.

[...] All the shelters had restricted capacities. At the time of our research they were either full or had pending waiting lists of people to be accommodated. In general, all the existing shelters do not provide interpretation services and do not accommodate people who cannot speak Greek or English. A lot of shelters require recent tax clearance certificates. Medical tests are prerequisite for accommodation in all the shelters.

[...] Almost all of the shelters do not accommodate psychiatric cases. [...] RSA/PRO ASYL conclude that in case of their return, beneficiaries of international protection (if they do not have private support) will face a real risk of living in the streets. It is clear that the existing temporary shelters have restricted capacity and that there is no provision for homeless refugees who do not communicate in Greek or English. During the period of our research, it would have been impossible for recognized refugees to be accommodated, even temporarily. "

(stuk 5)

"In practice no state-run accommodation places are earmarked for beneficiaries of international protection, not even for vulnerable individuals, and no rent subsidies, loans or other forms of financial support for accommodation are provided. [...] Theoretically, beneficiaries of international protection could be accommodated only in existing shelters for the homeless in Greece, but, firstly their access to these centers is not always guaranteed (as the access to accommodation by law is regulated under the same conditions as third country nationals) and secondly as these shelters offer only a limited number of accommodation places, it is almost impossible to find a place there. In Athens there are two shelters run by the Municipality of Athens (KYAAA37, Centre for Reception and Solidarity of the Municipality of Athens) with a total capacity of 212 places for adults (no families allowed) and a maximum stay of six months, and one shelter run by the Red Cross in co-operation with the Ministry of Health where families are allowed). However, places in Red Cross's shelter are allocated only on the condition that applicants have been living in Greece for many years and fulfil basic preconditions of social and professional integration³⁸ In practice, due to the restricted number of places it is almost impossible to find a place in these shelters³⁹ and therefore the majority of people in need do not even apply. In June 2017, no places were available and there was a waiting list of 40 people for KYAAA places. Furthermore, the majority of beneficiaries (especially newcomers) cannot meet the shelters' preconditions, such as having a tax number, a tax assessment note of the last year or special medical certificates. Consequently, beneficiaries of international protection in need of shelter who lack the financial resources to rent a house remain homeless or live in abandoned places or overcrowded apartments under deplorable conditions, often without access to electricity, toilets or running water⁴⁰. Some end up living in the streets, others are in constant danger of eviction. No alternatives are provided to them and no prospects for the future. Many survive only due to the help and support of others. [...] RSA has also monitored a number of cases of beneficiaries of international protection who were sent back by other EU countries and upon their return to Greece had to sleep in the streets in desperation, without any access to food, water and sanitary facilities. Upon their arrival at the airport no support was given to them, nor any information provided to them, irrespective of their vulnerability. They were left to survive by their own means, (stuk 4)

Het Mensenrechtencomité kaartte op 7 november 2017 ook reeds de problematische situatie op het vlak van huisvesting aan (CCPR 2770/2016, O.Y.K.A. v. Denmark, <http://ccprcentre.org/files/decisions/CCPR C7121 D 2770 2016 26714 E-2.pdf>! Hieruit volgt dat personen die een internationale beschermingsstatus hebben verkregen in Griekenland in quasi alle gevallen op straat belanden, nu door de Griekse overheid geen financiële steun of huisvesting voorzien wordt. De daklozencentra, waar ook begunstigden van internationale bescherming terecht kunnen, zijn overvol, waardoor men veelal op straat belandt of in kraakpanden.

Bij een terugkeer naar Griekenland is het dan ook duidelijk dat verzoekers op straat zullen belanden, nu zij geen recht hebben op enige huisvesting via de Griekse staat of hulporganisaties. Ook in het verleden hadden zij de keuze tussen erbarmelijke omstandigheden in het kamp op Chios, of uitgebuit worden door een mensensmokkelaar. Daarbij stelt het RSA rapport (Stuk 5) zeer duidelijk dat :

"Measures and projects taken by the Ministry of Labor, Social Insurance and Social Solidarity for people living under poverty levels are not designated for persons who do not speak or understand Greek".

Verzoekers kunnen dan ook geen beroep doen op enige steun van de overheid om in zijn basisbehoeften te voorzien bij terugkeer.

Specifiek met betrekking tot de toegang tot gezondheidszorg valt het volgende terug te vinden:

"Free access to health care for beneficiaries of international protection is provided under L 4368/2016. As mentioned in Reception Conditions: Health Care, in spite the favourable legal framework, actual access to health care services is hindered in practice by significant shortages of resources and capacity for both foreigners and the local population, as a result of the austerity policies followed in Greece, as well as the lack of adequate cultural mediators. "The public health sector, which has been severely affected by successive austerity measures, is under extreme pressure and lacks the capacity to cover all the needs for health care services, be it of the local population or of migrants".⁹¹⁴ Moreover; access to health is also impeded by obstacles with regard to the issuance of a Social Security Number (AMKA)." (stuk 7)

"However, structural deficiencies (such as the lack of available information and qualified interpreters and cultural mediators) and the impact of the financial crisis on the health system (lack of funds for medicines, technical equipment, material and a lack of professional staff, long waiting lists and increase of co-payments) complicate the access of beneficiaries to health care.

UNHCR records that: "Health professionals are not correctly informed on asylum seekers' and refugees' rights and documentation and they often refuse to treat them or refer them to specialists. There are many problems and complaints about insufficient provision of medicines. The lack of interpreters in hospitals and health services complicates the situation. 44 "

[...] The Greek National Committee for Human Rights and UN Independent Expert on the Effects of Foreign Debt stated that "the unprecedented cuts to the public health system have resulted in critical understaffing in parts of the public health system, an increase in co-payments and waiting lists, and difficulties in providing effective and affordable access to the right to adequate health care for all."⁴⁷ In January 2017, the doctors' association in Athens complained about a severe lack of necessary medicines and medical items, with serious consequences for the patients. They highlighted the example of Laiko hospital in Athens, where due to a lack of medication treatment of cancer patients had to be postponed.⁴⁸ Refugees also suffer from this situation, especially vulnerable persons or those who cannot afford to buy medicines. Persons with disabilities also face great difficulties in their efforts to access welfare benefits. First they have to be seen by the Disability Accreditation Centre to assess if their disability is at a level above 67% and then there are often still significant delays in the procedure. Refugees often cannot afford to pay the necessary fees, and there are many problems and complaints about insufficient provision of medicines⁴⁹. Greece has not established a system of interpretation and cultural mediation in hospitals and health services, resulting in serious barriers to effective access to health. " (stuk 4)

2.2 IMPACT OF THE ECONOMIC CRISIS ON THE RIGHT TO HEALTH

The Commissioner observes that, as demonstrated by a number of academic studies, large-scale austerity measures have both crippled the health-care system's capacity to respond to the medical needs of the general population, and at the same time increased these needs.

OVERVIEW OF THE AUSTERITY MEASURES AFFECTING THE HEALTH CARE SECTOR

The prolonged economic crisis has had adverse consequences on the health care sector. The health system of Greece is seriously under-funded, with public health expenditure at approximately 5.2% of GDP - much lower than the EU average of 7.5%. Public health expenditure had fallen to 4.6% of GDP by 2014, from a precrisis level of 6.8%. According to the OECD, per capita spending on public health has been cut by nearly a third since 2009. In addition, more than 25 000 staff were cut.

Greece's health care staff had their salaries reduced twice in 2010. Funding of public hospitals fell by more than half from 2009 to 2015. Treatment services, diagnostics, and disease prevention programmes were cut by 20%. Maternal and child health services were cut by 73% between 2009 and 2012. The government reduced state funding for mental health services by a fifth over 2010-11, and by more than half over 2011-12.

The successive austerity packages also included reforms of the system of social welfare establishments, e.g. clinics for chronic illnesses, rehabilitation centres and specialised clinics for children and people with disabilities, which led, i.a. to staff cuts and closures of medical institutions.

The Commissioner notes that the Panhellenic Medical Association estimated in March 2017 that the National Health System was, as a result of these measures, on the brink of collapse.

CONSEQUENCES ON ACCESS TO THE HEALTH CARE SYSTEM

The Commissioner observes that the costs of access to health care and medication have significantly increased [...].

The Commissioner notes with concern that these increases in the costs of healthcare and medication have hampered access to health care for many people living in Greece. According to the OECD, before the adoption of Law 4368/2016 providing nursing and medical care to uninsured and vulnerable social groups, Greece was lagging behind nearly all EU countries in health insurance coverage and a growing proportion of poor people reported unmet health care needs due to cost.³⁴ The Commissioner further notes that the same OECD study has shown that insurance coverage is not the only barrier to effective access to healthcare, with many difficulties in gaining access to doctors or health centres – including emergency units - being reported not only because of cost, but also because of the distance to the doctor's office and delays in obtaining appointments. These difficulties result from both staff shortages at Greek public hospitals, and a massive exodus of doctors abroad (around 18 000 since the beginning of the economic crisis, according to the Minister of Health) due to deteriorating working conditions and a lack of opportunity. according to the Panhellenic Medical Association, public hospitals need 6 500 additional permanent medical staff.

In the course of her visit, the Commissioner met with medical professionals and expert NGOs in the field of health care, who pointed out shortages in certain medication in public hospitals obliging doctors to change treatment protocols, or to refer patients to medical dispensaries such as the Metropolitan Social Centre of Helliniko, which she visited, to have access to the necessary medication.³⁵ The Commissioner was also told that patients with chronic disabilities, such as diabetes or renal failure, faced increasing difficulties in following their treatment plans during the crisis years because their medication or equipment - for instance dialysis machines - were unavailable.³⁶

[...] In their discussions with the Commissioner, medical professionals and expert NGOs drew her attention to a worrying increase in nosocomial infections reportedly resulting from a combination of staff shortages, inadequate sanitation and lack of hygiene and cleaning products. According to the European

Centre for Disease Prevention and Control, in 2017, about 10% of patients in Greece were at risk of developing potentially fatal hospital infections, with an estimated 3 000 deaths attributed to them. The Panhellenic Federation of Public Hospital Employees considers that the rate of infections is significantly higher in intensive care units and neonatal wards. The Commissioner also notes with concern that a study recently published highlighted that the years following the onset of the economic crisis saw a marked rise in the number of Greeks who died from adverse events during medical treatment and stressed that such phenomena might be attributable to staff shortages and burnout. 39

SPECIFIC IMPACT ON PERSONS WITH DISABILITIES

The Commissioner notes that access to health care is reportedly particularly difficult for persons with disabilities. According to a recent study, medication costs, lack of accessible transportation means, and long waiting lists explain that persons with disabilities report higher unmet health care needs. These findings suggest "that a section of the population who may have higher health care needs face greater barriers in accessing services. Austerity policies impact therefore on access to health care in both direct and indirect ways, producing long-term disadvantage for disabled people." 40

The Commissioner wishes to emphasise the particularly worrying consequences of the economic crisis and subsequent austerity measures on the situation of persons with intellectual and psychosocial disabilities. The living conditions in psychiatric institutions have attracted special attention further to media revelations in November 2014 according to which disabled children living in a dramatically understaffed state-run home located in Lechaina (Peloponnese) were locked up in cages. Grave incidents were also reported in the psychiatric hospital of Dafni, 41 which was visited in 2016 by the Commissioner's predecessor who expressed deep concern about patient care and the particularly strenuous working conditions in psychiatric institutions in a letter of 17 August 2016 to the Greek Minister of Health.

The Commissioner underlines that in its preliminary observations on its April 2018 visit to Greece, the CPT stressed that most of the psychiatric institutions visited by the delegation were seriously understaffed, which contributes to the excessive use of mechanical restraints. The CPT also deplored overcrowding at all three psychiatric units of general hospitals visited, meaning that patients' beds were regularly placed in the corridor for extended periods of time. " (stuk 3)

Verzoekers zijn beiden ziek geworden door de erbarmelijke hygiënische omstandigheden in Griekenland. Medische hulp hebben zij hiervoor niet kunnen verkrijgen, behalve af en toe eens een paracetamol. Verzoekster heeft bovendien erg veel gynaecologische problemen door de besnijdenis die zij is ondergaan in haar jeugd. In Griekenland kwam haar menstruatie niet meer door. Ook hiervoor heeft zij op geen enkele manier medische hulp kunnen krijgen. Zoals blijkt uit bovenstaande landeninformatie heeft de Griekse financiële crisis een enorme impact op de beschikbaarheid van de gezondheidszorg, nu vele artsen zelf naar het buitenland vertrekken. De beperkt beschikbare zorgen zijn manifest ontoereikend, zoals verzoekers aan den lijve hebben ondervonden.

Met betrekking tot tewerkstelling blijkt het volgende uit objectieve landeninformatie:

"However, as mentioned in Reception Conditions: Access to the Labour Market, high unemployment rates and further obstacles that might be posed by competition with Greek-speaking employees, prevent the integration of beneficiaries into the labour market. Third-country nationals remain over-represented in the relevant unemployment statistical data. The Hellenic Foundation for European and Foreign Policy (ELIAMEP) noted in March 2018 that:

"Those few who manage to find a job are usually employed in the informal economy, which deprives them of access to social security, and subjects them to further precariousness and vulnerability. Henceforth, the vast majority of international protection beneficiaries and applicants rely on food, non-food item and financial assistance distributions to meet their basic needs. This often forces them into dangerous income generating activities, and extends the need for emergency services, increases the risk of exploitation, and hinders their integration prospects."

Similar to asylum seekers, beneficiaries of international protection face obstacles in the issuance of Tax Registration Number (AFM), which hinder their access to the labour market and registration with the Unemployment Office of OAED. Refugee Support Aegean and Pro Asyl highlight that: "[o]nly in 2018 the Government Employment Agency (OAED) accepted the registration of those who live in camps or are homeless. But until today refugees face many problems, as either they cannot obtain tax clearances or they cannot obtain a certificate of homelessness or there is no competent authority to provide them with certificates of accommodation in a site." 901

Furthermore, according to GCR's experience, issuance of an AFM is riddled by severe delays. The procedure for competent Tax Offices to verify refugees' personal data through the Asylum Service takes approximately 2 months. In case of a professional (sToipikÓ) AFM, the procedure takes more than 3.5 months and requires the assistance of an accountant.

[..] However, and as also observed by the Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, access to the labour market is seriously hampered by the economic conditions prevailing in Greece, the

high unemployment rate, further obstacles posed by competition with Greek-speaking employees, and administrative obstacle in order to obtain necessary document, which may lead to undeclared employment with severe repercussions on the enjoyment of basic social rights.⁶⁰³

Even though the unemployment rate dropped in 2018, it remained at 18.1% in November 2018 (down from 21.1% in 2017) while higher rates were reported for persons aged up to 34 years old: 23.8% for age group 25-34 and 39.1% for age group 15-24.

[..] In addition, asylum seekers face further obstacles to opening bank accounts, including those dedicated for the payment of the salary, which are a precondition for payment in the private sector.⁶⁰⁷ The four major banks in Greece have repeatedly refused to open bank accounts to asylum seekers, even in cases where a certification of recruitment is submitted by the employer. "In fact, this policy offends against the spirit and the letter of the law, excluding thus the asylum seekers from the labour market. At the same time, employers willing to recruit asylum seekers are discouraged because of this significant barrier or, even when hiring them, face the risk of penalties", as highlighted by the civil society organisation Generation 2.0." (stuk 7)

In practice, however, access to work for beneficiaries is almost impossible, since beneficiaries do not possess the same prerequisites as Greek citizens. Such as language skills, social networks, geographic and cultural knowledge, psychological condition, and no national strategy or targeted measures or programs helping with employment and accessing the labour market are put in place by the responsible Greek authorities. Additionally, no mechanism to assess previous professional skills and qualifications exist, resulting in further barriers to access to work or to vocational training programs. Problems are compounded by the economic crisis and the high unemployment rate in Greece (which currently on March 2017 runs at over 23,5 %⁵⁴), which means that prospects for finding work are dire - especially for newcomers.

As UNHCR stated: "The current situation is disappointing. Most beneficiaries are unemployed and destitute or have recently lost their jobs and face serious financial problems. There is also no specific national strategy for the promotion of socioeconomic

empowerment and self-reliance of recognised refugees. There are currently no employment programmes of the OAED, targeting specifically recognised refugees as beneficiaries. And there is no mechanism to assess refugees' qualifications, skills and previous professional experience".⁵⁵

Additionally, homeless beneficiaries are in effect barred from enrolment in the Employment Agency (OAED) and from being granted an unemployment card, as they are required to submit documents which are difficult or even impossible to obtain (tax declaration, rental agreements, utilities bills etc.). Homelessness certificates - even if they are provided - are not accepted by OAED. Such an unemployment card is necessary for obtaining employment benefit, free transportation, for enrolment to OAED program or for finding a job. Even if a job could be found, homeless beneficiaries - who cannot have access to tax registration and bank accounts - cannot be employed.

Most opportunities to work are to be found in the informal economy and are low paid, precarious and often risky jobs without social insurance. In Athens, some refugees even collect waste paper or other materials from rubbish dumps to sell to intermediaries for recycling. Under such conditions they work uninsured, they are deprived of their labour rights and are easily exploited." (stuk 4)

Zelfs indien verzoekers in hun precaire omstandigheden erin zouden slagen werk te vinden, is dit praktisch onmogelijk gezien zij niet aan de nodige documenten kunnen raken dooreen gebrek aan huisvesting. Een bankrekening en een zogenaamde 'tax registration' zijn hiervoor namelijk een vereiste. Zonder bewijs van huisvesting of rekeningen voor nutsvoorzieningen is het echter onmogelijk om deze formaliteiten te vervullen.

Dezelfde problemen doen zich voor bij het verkrijgen van enige financiële hulp van de staat. Dit is namelijk in principe voorbehouden voor Griekse onderdanen of EU-burgers. De uitkeringen die wel kunnen worden toegekend zijn zeer beperkt. Er is enkel nog een (beperkte) solidariteitsuitkering beschikbaar, maar om hiervoor in aanmerking te komen moet men opnieuw erg veel administratieve formaliteiten vervullen, evenals zeer veel documenten voorleggen (zoals een huurovereenkomst, water- en elektriciteitsrekeningen, een bankrekening en een 'tax registration'). Personen zoals verzoekers voldoen niet aan de voorwaarden gezien zij geen huisvesting hebben bij terugkeer naar Griekenland, en kunnen bijgevolg geen aanvraag indienen voor deze uitkering (zie stuk 7). Het AIDA rapport stelt:

Unfortunately, except for KEA, there are no other effective allowances in practice.

There is no provision of state social support for vulnerable cases of beneficiaries such as victims of torture. The only psychosocial and legal support addressed to the identification and rehabilitation of torture victims in Greece is offered by three NGOs, GCR, Day Centre Babel and MSF, which means that the continuity of the programme depends on funding.

Verzoekers kunnen dan ook noch zelf voor hun levensonderhoud instaan door arbeid, noch beroep doen op enige steun van de overheid om in hun basisbehoeften te voorzien bij terugkeer.

Ondanks de bestaande wettelijke initiatieven is in de praktijk voorts sprake van ernstige discriminatie, racisme en geweld ten aanzien van begunstigden van internationale bescherming, zoals ook verzoekers vermeldden:

« Racist violence targeting migrants remains a worrying phenomenon in Greece. In 2017, the Racist Violence Recording Network (RVRN) recorded 34 incidents against refugees or immigrants, including 26 assaults against men, 6 against women, and 2 against a "mixed group of victims". The victims of the incidents recorded in 2017 came from Egypt (1), Algeria (3), Afghanistan (10), Guinea (1), Iraq (1), Iran (3), Morocco (2), Nigeria (1), Norway (Somalian origin) (1), Ukraine (1), Pakistan (5), Palestine (3) and Syria (4). A number of dashes between locals, including members of far-right groups, and migrants were also reported in the Aegean Islands in 2018.

The Commissioner is concerned about such persisting racist violence and about the emergence of new far-right violent groups involved in attacks against migrants and threats against NGOs and defenders of migrants' rights. The Commissioner notes that the legal framework against racist violence and other forms of racist crime targeting migrants has been strengthened in recent years. A major piece of legislation was adopted in 2014. Law 4285/2014 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law recognised the racist motive behind criminal actions as a specific aggravating circumstance. Article 81A has been added to the criminal code providing for more severe sentences for hate motivated offences; skin colour and disability have been added to the list of aggravating grounds. The law also provided for more severe penalties when the perpetrator is a public official or servant, and scrapped the previously existing provision according to which alleged victims of racist crimes had to pay a fee of €100 to file a criminal complaint. In addition, Greece ratified in 2017 the European Convention on Cybercrime and its Additional Protocol concerning the criminalisation of acts of a racist and xenophobic nature committed through computer systems.

Alongside this legislation, a Department for Tackling Racist Violence has been created within the Hellenic Police Force. Two specialised Racist Violence Response police departments were established in Athens and Thessaloniki, as well as 68 specialised police offices across the country (Offices for Racist Violence). These units receive reports and are entitled to investigate cases, inform the Prosecutor of Racist Crime, coordinate missions, record data on hate crime and collaborate with relevant services and organisations. In addition, a 24-hour police hotline (11414) can be called anonymously by victims. However, the Commissioner considers that further steps are necessary. As regards anti-discrimination legislation, in its 2015 report, ECRI recommended adding language and citizenship to the list of prohibited grounds of discrimination. In addition, Greece has signed but not yet ratified Protocol No. 12 to the ECHR on the general prohibition of discrimination. In his letter of 25 July 2016, the Commissioner's predecessor stressed the need for continuous anti-discrimination training for law enforcement officials, prosecutors and judges. He also emphasized the need to enhance implementation of the existing anti-hate crime law, to collect and analyse hate crime data in a more systematic manner and to raise public awareness in the field of racism and racial discrimination. " (stuk 3)

Verschillende rapporten bevestigen ook het bestaan van politiegeweld en arbitraire detentie van vluchtelingen in Griekenland :

"The constitution and law prohibit such practices. There were reports, however, that at times police mistreated and abused undocumented migrants, asylum seekers, demonstrators, and Roma (also see section 2.d., Abuse of Migrants, Refugees, and Stateless Persons and section 6, National/Racial/Ethnic Minorities). On July 17, the Hellenic Police Directorate for Internal Affairs reported investigating 201 bases of police abusing their authority from 2009-17. In these cases 69 percent of victims were foreign nationals. One example in the report described police physically abusing a foreign national, using racist language against him, briefly detaining him without charges, and subsequently abandoning him in a deserted area without his mobile phone. In his annual report for 2017 the ombudsman, who is entrusted with the independent investigation of abuse of authority by law enforcement staff, described the behavior of law enforcement staff in 15 cases as torture.

On July 27, human rights activists reported on social media that four armed police officers surrounded two refugees of Kurdish and Afghan origin outside the archeological Museum in the center of Athens. Police reportedly asked the refugees to lie on the ground to be searched and then severely beat both with their batons, shouted insults, kicked one in the head, and dragged both into a police car. Social media reports indicated police told the refugees, "We're going to count to 10 and you have to disappear. " Photos on social media showed bruises on the face, head, chest, back, and shoulders of both refugees.

(...)

NGOs reported incidents of security forces committing racially and hate-motivated violence. In a March 28 report, the most recent available, the Racist Violence Recording Network (RVRN), a group of NGOs coordinated by UNHCR and the National Commission for Human Rights, reported that law enforcement officials committed 10 of the 102 incidents of racist violence recorded in 2017. Victims in these incidents

included, among others, asylum seekers, unaccompanied minors, a refugee, a UNHCR employee, and a male member of the Roma community. Police statistics were higher, reporting 184 potentially racially motivated incidents in 2017, 24 of which involved law enforcement officials as perpetrators. No further data on internal investigation results or penalties for offenders were available.

Abuse of Migrants, Refugees, and Stateless Persons: According to a wide range of credible sources, including international organizations and NGOs, authorities did not always provide adequate security or physical protection to migrants and asylum seekers, particularly those residing in RICs. The RVRN recorded 34 incidents involving racially motivated verbal and physical violence against refugees and migrants in 2017." (stuk 7) Bovenstaande informatie geeft zeer duidelijk weer hoe erbarmelijk de levensomstandigheden voor begunstigen van internationale bescherming in Griekenland zijn. Het land verkeert al enkele jaren in een crisis. Samen met de massale instroom van asielzoekers schiet het land ernstig tekort op het vlak van integratie-inspanningen, huisvesting, onderwijs, taallessen, informatievoorzieningen en gezondheidszorg. Bovendien is er ook sprake van discriminatie en racisme tegenover vluchtelingen. De Magdeburg rechtbank in Duitsland besloot op 13 november 2018 dat de levensomstandigheden in Griekenland een schending van artikel 3 EVRM uitmaakten en begunstigen van internationale bescherming bijgevolg niet naar Griekenland konden worden teruggestuurd :

" The Court based this conclusion, inter alia, on the recent reports highlighting that international protection beneficiaries in Greece had no practical access to accommodation, food distribution and sanitary facilities for extended periods of time after arrival. The Court further observed that access of international protection beneficiaries to education, health care, employment, accommodation and social benefits under the same conditions as Greek nationals is provided in domestic law but is not enforced. Consequently, the ensuing living conditions could not be considered adequate for the purposes of Article 3 ECHR. Finally, the Court found that the risk of destitution after return could be excluded in cases where individual assurances are given by the receiving authorities, clarifying, however, that any such guarantees should be specific to the individual concerned. In this respect, guarantees given by the Greek authorities that generally refer to the transposition of the Qualification Directive into Greek law, as a proof that recognised refugees enjoy the respective rights, could not be considered sufficient. "

Hetzelfde geldt voor de Nederlandse Raad van State die op 15 juli 2019 het volgende oordeelde:

"6.3. Gezien de onder 6.1. en 6.2. beschreven omstandigheden zullen de vreemdelingen bij terugkeer in Griekenland volledig op zichzelf zijn aangewezen om huisvesting te vinden. Zij zullen moeite hebben een inkomen te verwerven en kunnen slechts moeizaam toegang tot medische en psychische zorg krijgen. De bijzondere kwetsbaarheid van de dochter en de mate waarin zij van haar moeder afhankelijk is, zullen het voor hen beiden extra moeilijk maken om zich in Griekenland staande te houden en zelfstandig hun rechten te effectueren.

Daarom moet de staatssecretaris in dit geval, in het licht van met name punt 93 van het arrest Ibrahim, nader motiveren waarom de vreemdelingen bij terugkeer naar Griekenland niet, door hun bijzondere kwetsbaarheid, buiten hun eigen wil en keuzes om, zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, die voldoet aan de in de punten 89 tot en met 91 van het arrest Ibrahim genoemde criteria. Omdat deze motivering in de besluiten van 6 februari 2019 ontbreekt, heeft de rechtbank ten onrechte geoordeeld dat de staatssecretaris ook in het licht van de psychische problemen van de dochter terecht van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uitgaat. "

Ook uw Raad bevestigde erg recent nog dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland zich daar in erg moeilijke en soms schrijnende (levens)omstandigheden kunnen bevinden en geconfronteerd kunnen worden met allerhande belemmeringen met betrekking tot o.a. de toegang tot gezondheidszorg (RVV nr. 228 238 van 30 oktober 2019). Verzoekers' verklaringen stemmen dienaangaande perfect overeen met de beschikbare landeninformatie. Ze maakten geen aanspraak op een gepaste woning, sanitaire voorzieningen, gepaste medische zorg, informatievoorzieningen. Ze werden eveneens het slachtoffer van discriminatie en racisme.

Verzoekers wensen nogmaals te benadrukken dat het irrelevant is welke concrete inspanningen zij hebben geleverd. Zoals aangetoond zijn zij volledig afhankelijk van hulporganisaties om enige informatie te verkrijgen over gezondheidszorg of andere sociale rechten. Indien zij geen informatie kunnen krijgen over bijvoorbeeld huisvesting kan het onmogelijk aan verzoekers worden verweten dat zij een andere oplossing zoeken om in hun levensonderhoud te voorzien. Nu dit in Griekenland niet langer mogelijk was zoeken zij deze oplossing in België.

Verzoekers hebben verschillende elementen aangebracht waaruit blijkt dat zij zowel op basis van de algemene situatie in Griekenland als door hun eigen individuele situatie een risico lopen op een onmenselijke of vernederende behandeling wanneer hij dient terug te keren naar Griekenland. Daarbij dient te worden opgemerkt dat door verwerende partij geen enkel onderzoek gevoerd werd naar de levensomstandigheden in Griekenland. Er bevindt zich geen enkele landeninformatie in het dossier. Verwerende partij baseert zich louter op verzoekers' verklaringen, om dan te concluderen dat zij

onvoldoende inspanningen hebben geleverd om zich aldaar te vestigen. Alleen hierom laat zij na om hun concrete situatie in rekening te brengen. Verwerende partij heeft zelfs de moeite niet genomen om na te gaan of verzoekers' kind eveneens zou kunnen genieten van de beschermingsstatus in Griekenland, en of de beschermingsstatus van verzoekers zelf überhaupt nog steeds geldig is. Verzoekers hebben gedetailleerde verklaringen afgelegd over hun persoonlijke verblijfsituatie in Griekenland, meer bepaald op het eiland Chios en nadien in Athene. De situatie was uitzichtloos voor hen, nu zij na anderhalf jaar nog steeds geen uitsluitel hadden over hun verblijfsstatus, en nog steeds niet in staat waren om in hun levensonderhoud te voorzien en hun leven uit te bouwen. Uit al het bovenstaande blijkt duidelijk dat het niet vaststaat dat verzoekers een beschermingsstatus hebben in Griekenland, noch dat deze status ook geldt voor hun kindje, alsook dat verzoekers bij een eventuele terugkeer naar Griekenland gelet op hun persoonlijke omstandigheden in een situatie zullen terechtkomen die een schending van artikel 3 EVRM uitmaakt. Om al deze redenen schendt verwerende partij dan ook alle bovenvermelde wetsbepalingen en beginselen van behoorlijk bestuur.”

2.2. Beoordeling

2.2.1. Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de vreemdelingenwet), in toepassing waarvan de bestreden beslissingen genomen werden, bepaalt:

*“De Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kan een verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaren wanneer (...)
3° de verzoeker reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie”.*

Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de vreemdelingenwet is de omzetting in Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a), van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna: de Procedurerichtlijn).

In zijn arrest van 19 maart 2019 in de gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17 inzake *Ibrahim e.a.* (hierna: *Ibrahim e.a.*) heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie interpretatie verleend aan deze bepaling op basis van vijf prejudiciële vragen met betrekking tot personen die reeds internationale bescherming hadden gekregen in Polen en Bulgarije.

Het Hof verklaarde dat artikel 33, lid 2, onder a), van de Procedurerichtlijn zich niet ertegen verzet dat een lidstaat een verzoek om toekenning van de vluchtelingenstatus niet-ontvankelijk verklaart omdat aan de verzoeker in een andere lidstaat subsidiaire bescherming is verleend, wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van die verzoeker als persoon die subsidiaire bescherming geniet in die andere lidstaat, hem niet blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. De omstandigheid dat personen die een dergelijke subsidiaire bescherming genieten, in die lidstaat geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen genieten die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden, zonder dat zij evenwel anders worden behandeld dan de onderdanen van die lidstaat, kan alleen dan leiden tot de vaststelling dat de verzoeker er wordt blootgesteld aan een dergelijk risico, wanneer die omstandigheid tot gevolg heeft dat de verzoeker vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Het Hof verklaarde dat “[W]anneer de rechter bij wie beroep wordt ingesteld tegen een besluit waarbij een nieuw verzoek om internationale bescherming is afgewezen wegens niet-ontvankelijkheid, over gegevens beschikt die de verzoeker heeft overgelegd om aan te tonen dat er in de lidstaat die reeds subsidiaire bescherming heeft verleend, een dergelijk risico bestaat, is deze rechter dan ook ertoe gehouden om op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten, te oordelen of er sprake is van tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken (zie naar analogie arrest van heden, *Jawo*, C-163/17, punt 90 en aldaar aangehaalde rechtspraak)” (HvJ, *Ibrahim e.a.*, punt 88).

Het Hof benadrukte dat dergelijke tekortkomingen alleen dan onder artikel 4 van het Handvest vallen wanneer zij *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens van de zaak”* (HvJ, Ibrahim e.a., punt 89):

“Deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (arrest van heden, Jawo, C-163/17, punt 92 en aldaar aangehaalde rechtspraak)” (HvJ, Ibrahim e.a., punt 90).

“Die drempel wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (arrest van heden, Jawo, C-163/17, punt 93)” (HvJ, Ibrahim e.a., punt 91).

2.2.2. *In casu* motiveren de bestreden beslissingen met betrekking tot de leefomstandigheden in Griekenland ten aanzien van eerste verzoeker:

“Betreffende de door u aangehaalde levensomstandigheden op het eiland Chios dient opgemerkt dat u na ongeveer zes maanden bent vertrokken naar Athene waar u een uitkering kreeg van de Griekse autoriteiten. U vond er onderdak bij een landgenoot. Na enkele maanden verliet u de woning vrijwillig omdat u een smokkelaar had gevonden die u onderbracht in een van zijn woningen. Uit uw verklaringen blijkt dat u niets hebt ondernomen om uw levensomstandigheden in Athene te verbeteren. Zo hebt u geen woning of werk gezocht en deed u ook geen poging om medische hulp te krijgen (CGVS, p. 9 t/m 11).

Gelet op de voorgaande vaststellingen, dient er te worden vastgesteld dat uw basisrechten als persoon die internationale bescherming geniet, gegarandeerd zijn in Griekenland en dat uw levensomstandigheden er niet kunnen worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.”

Ten aanzien van tweede verzoekster:

“Wat betreft de problemen op het eiland Chios dient opgemerkt dat u na ongeveer zes maanden verder kon reizen naar Athene (CGVS, p. 7). Ook heeft u het zelf nooit meegemaakt dat een man uw tent probeerde binnen te komen, maar heeft u het gezien bij andere vrouwen (CGVS, p. 7). In Athene zocht u een smokkelaar en u verbleef in zijn woning. U kreeg een uitkering van de Griekse overheid. Uit uw verklaringen blijkt dat u niets hebt ondernomen om uw levensomstandigheden in Athene te verbeteren. Zo hebt u er geen werk of woning gezocht en informeerde u niet naar organisaties die vluchtelingen helpen. U deed ook geen poging om een dokter te zoeken voor uw zwangerschapskwalen (CGVS, p. 7 t/m 10). Dat u bekeken werd op straat en bepaalde winkels niet binnen mocht is onvoldoende ernstig om gelijkgesteld te kunnen worden met een vervolging in de zin van de Vluchtelingenconventie. Evenmin volstaat dit om te besluiten tot het bestaan van een reëel risico op het lijden van ernstige schade (CGVS, p. 9-10). Tot slot werd u enkele malen gevraagd of er nog andere redenen zijn waarom u niet kan terugkeren naar Griekenland, maar u antwoordt slechts dat u niet wil terugkeren en dat Griekenland gewoon op uw route lag (CGVS, p. 9-10).

Gelet op de voorgaande vaststellingen, dient er te worden vastgesteld dat uw basisrechten als persoon die internationale bescherming geniet, gegarandeerd zijn in Griekenland en dat uw levensomstandigheden er niet kunnen worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.”

In de bestreden beslissingen wordt aldus in essentie geoordeeld dat, nadat zij Chios hadden verlaten en een internationale beschermingsstatus hadden gekregen, verzoekers onvoldoende pogingen hebben ondernomen om hun situatie te verbeteren en, zonder ernstige poging om zich te vestigen in

Griekenland, meteen hebben besloten verder te reizen naar België. Aldus stelde het Commissariaat-generaal vast dat verzoekers niet aantonen dat zij bij een terugkeer naar Griekenland, buiten hun wil en hun persoonlijke keuzes om, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zullen terechtkomen.

2.2.3. Met betrekking tot de vraag of verzoekers *“objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens hebben overgelegd om aan te tonen dat er in Griekenland een risico bestaat, om op basis van en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten, te oordelen of er sprake is van tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”* (HvJ, Ibrahim e.a., punt 88), verwijzen verzoekers in het verzoekschrift naar de volgende informatiebronnen:

- *“RAAD VAN EUROPA, Report of the Commissioner for Human Rights of the Council of Europe, Dunja Mijatovic, following her visit to Greece from 25 to 29 June 2018;*
- *REFUGEE SUPPORT AEGEAN en STIFTUNG PRO ASYL, Legal Note on the living conditions of beneficiaries of international protection in Greece. Rights and effective protection exist only on paper: the precarious existence of beneficiaries of international protection in Greece, 23 juni 2017,*
- *REFUGEE SUPPORT AEGEAN en STIFTUNG PRO ASYL, Legal Note on the living conditions of beneficiaries of international protection in Greece - update, 30 augustus 2018;*
- *Ourania KOTSIU e.a., Impact of the Refugee Crisis on the Greek Healthcare System: A long road to Ithaca, Int J Environ Res Public Health 15 augustus 2018*
- *ASYLUM INFORMATION DATABASE, Country Report: Greece - 2017 update, maart 2019;*
- *ECRE, Greek government disregards UNHCR reports of sexual violence in Greek island camps', 23 februari 2018;”*

In de aanvullende nota worden over de situatie in Griekenland de volgende stukken bijgebracht:

- *“ASYLOS: Grèce: Situation des réfugiés, december 2019 ;*
- *Nansen : Situation des bénéficiaires de protection internationale en Grèce, december 2019 ;*
- *Krantenartikels over de huidige ontwikkelingen in Griekenland.”*

Kort samengevat betogen verzoekers dat deze informatiebronnen aantonen dat houders van een beschermingsstatus bij terugkeer naar Griekenland in erbarmelijke socio-economische omstandigheden zullen terecht komen. Het feit dat zij in Griekenland niet naar werk en huisvesting zochten, wijten zij aan het feit dat ze enkel bezig waren met te overleven en wat ze die dag zouden eten. Deze situatie zal voor hen bij terugkeer naar Griekenland niet verbeteren nu zij de bijkomende zorg zullen hebben voor hun pasgeboren kind. In de bijgebrachte informatie wordt uitvoerig gedocumenteerd dat er ernstige hinderpalen zijn bij het bekomen van huisvesting, tewerkstelling en gezondheidszorgen.

2.2.4. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen merkt op dat gelet op het feit dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland zich daar in erg moeilijke en soms schrijnende (levens)omstandigheden kunnen bevinden en geconfronteerd kunnen worden met allerhande belemmeringen met betrekking tot o.a. de toegang tot gezondheidszorg, zoals blijkt uit de informatie bijgebracht door de verzoekende partijen per aanvullende nota en de informatie gevoegd bij het verzoekschrift. Gelet op het feit dat hun kind geboren werd op 25 december 2019, moet de kans reëel worden geacht dat verzoekers, in het bijzonder wat betreft de zorgen voor het kind, in Griekenland (mogelijks) zullen terechtkomen in een situatie van onmenselijke of vernederende levensomstandigheden in de zin van artikel 48/4, § 2, b), van de vreemdelingenwet of van artikel 3 van het EVRM.

Gelet op het voorgaande en in het bijzonder dus het gegeven dat het feit dat hun pasgeboren kind opvolging behoeft, dienen de bestreden beslissingen te worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2°, van de vreemdelingenwet.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissingen, genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 28 november 2019, worden vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op acht april tweeduizend twintig door:

dhr. C. VERHAERT,	wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,
dhr. K. VERKIMPEN,	griffier.

De griffier,	De voorzitter,
--------------	----------------

K. VERKIMPEN

C. VERHAERT